

DARBININKAS

Vol. LXIX, Nr. 33
Rugpjūčio — August 24, 1984

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

JAV paskelbė fotografijų ir kitokių įrodymų, kad Salvadoro partizanai yra aprūpinami ginklais ir kariniais reikmenimis sovietų bloko valstybių per Nikaragvą.

Du sovietų kariai, paimti į Afganistano partizanų nelaisvę ir 2 metus laikyti Šveicarijoi internuoti, grįžo į Sov. S-gą. Kiek anksčiau du belaisviai nutarė negrįžti į Sov. S-gą, o vienas pabėgo į Vakarų Vokietiją ir pasiprašė politinės globos. Šveicarijoi dar tebelaikomi 5 sovietų kariai.

Irano vyriausybė pradėjo kilti skilimas dėl per ilgai užtrukusio karo su Iraku ir dėl įtampos su Vakarais.

Valst. departamentas paskelbė, kad žmogaus teisių pažeidimai Ugandoje pasiekė aukščiausią laipsnį pasaulyje dėl vykdomų disidentų žudynių ir dirbtinai sukeltos bado.

Sov. S-ga sustabdė greičiau už garšą skrendančio keleivinio lėktuvo TU-144 skridimus ir jo gamybą dėl nepakankamo lėktuvo produktingumo.

Europos bendrosios rinkos valstybių, Ispanijos ir Portugalijos užs. reik. ministeriai numato rugsėjo mėn. tartis su Pietų Amerikos užs. reik. ministeriais dėl artimesnio ūkinio ir politinio bendradarbiavimo.

Amerikos R. katalikų vyskupų konferencijos prezidentas vyskupas James Malone pareiškė, kad nereikia nurodinėti, už kurį kandidatą balsuoti ar nebalsuoti, bet katalikai kandidatams negali atskirti savo asmeniškos moralės nuo viešos politikos ir privalo savo elgesį ir pareiškimus derinti su savo sąžine.

Saudi Arabija siekia JAV pirkti papildomai didelį skaičių priešlėktuvinių Sidewinder raketų.

Pagal Izraelio suteiktas žinias šiuo metu Libane yra 8000 PLO partizanų Sirijos kontroliuojamoje srityse, o kiti 8000 yra prisiglaudę Irake, Jemene, Pietų Jemene, Sirijoje, Sudane, Jordane, Tunise ir Alžire.

Vatikanas vėl pareikalavo, kad iki šio mėnesio pabaigos Nikaragvos vyriausybė dalyvauja kunigai pasitrauktų iš pareigų, nes kitaip jiems bus uždrausta atlikti kunigiškas pareigas. Kun. Ernesto Cardenal Martinez, SJ, Nikaragvos švietimo ministeris, visų vardu pareiškė, kad jie nemano pasitraukti.

Ekvadoro išrinktasis prezidentas Leon Fabres Cordero buvo prisaikdintas ir pradėjo eiti savo pareigas.

J. T. tarptautinė konferencija dėl žmonijos patarė nesiūlyti abortų kaip šeimos planavimo metodo.

Irakas paskelbė sunaikinęs Persijos įlankoj 5 laivus ir nušovęs 3 Irano lėktuvus prie Khor Musa kanalo.

Kinija ir Kuba susitarė pagerinti prekybinius, kultūrinius ir technologinius santykius.

Libano vyriausybė, spaudžiama dingusių žmonių giminų, paskelbė 700 žmonių, laikomų kariuomenės ar milicijos kalėjimuose, sąrašą.

Zimbabvės min. pirmininkas Robert Mugabe paskelbė kraštą valdančios Afrikos tautinės unijos centro komiteto ir politinio biuro narių sąrašą.

JAV karo laivyno operacijų viršininkas adm. James D. Watkins griežtai paneigė tvirtinimus, kad laivynas negali kariauti ilgiau kaip vieną savaitę.

MES TOKIUS PAKABINOME, PAKABINSIME IR JUS

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 61

Ar skaitė Sadūnaitės laiškus?

Kybartai. 1983 rugsėjo 15 į Vilniaus saugumą pas tarytoją V. Baumilą buvo iškviesta Kybartų bažnyčios valytoja Ona Kavaliauskaitė.

Tardomoji pakartotinai buvo apklausiama apie daiktus, paimtus 1980 balandžio 17 kratos metu. O. Kavaliauskaitė į klausimus, liečiančius kratą ir jos metu paimtus daiktus, duoti parodymus atsisakė, motyvuodama tuo, kad ji pagal tokius klausimus jau buvo apklausta ir tardymo protokolas yra saugumo seife, o papildymui medžiagos neturinti.

Saugumietis V. Baumila įrodinėjo, kad O. Kavaliauskaitė pasisavinusi ne savo daiktus, kad visi šie daiktai priklauso kun. Sigitui Tamkevičiui. O. Kavaliauskaitė pareiškė, kad, kaip anksčiau, taip ir dabar gali patvirtinti, jog visi daiktai, rasti jos kambaryje kratos metu, priklauso jai.

Tardymo metu O. Kavaliauskaitė buvo pateikta Nijolės Sadūnaitės iš lagerio ir tremties rašytų laišku kopijos (5 sąsiuviniai). Tardytoją domino, ar O. Kavaliauskaitė nėra jų skaičiusi.

O. Kavaliauskaitė paaiškino, kad pirmą kartą matė šiuos sąsiuvinius O. Kavaliauskaitė dar buvo apklausinėjama, ar pažįsta N. Sadūnaitę ir jos brolių Joną Sadūną.

Tardymas truko 7 valandas.

Užpuolė besimeldžiančius

Kaunas. 1983 rugpjūčio 29 apie 8 v. į butą, esantį Jaunosios Gvardijos g. Nr. 1, bt. 3, įpuolė būrys milicininkų ir civilių žmonių. Čia rado virš 30 susirinkusių besimeldžiančių tikinčiųjų. Jų tarpe buvo Skaisgirio klebonas kun. Leonardas Jagminas, atėjęs aplankyti ligoninės Zofijos Kilaitės.

Pareigūnai prisistatė esą iš Vykdomojo komiteto, iš švietimo skyriaus ir milicijos. Paklauso, ko susirinkę, tikintieji paaiškino, kad suėjo pasimelsti už neseniai mirusią to buto gyvenotoją Veroniką Paukštytę.

Atvykusieji pareikalavo iš susirinkusiųjų dokumentų. Dauguma buvo pensininkės, šeimų motinos, kurios niekad nesinešioja dokumentų. Po ilgų klausinėjimų surašė visus dalyvavusius ir prigrasino, kad daugiau nebesirinktų. Užklauso, kaip bus su mirusios metinių minėjimu, pareigūnai suabejojo, tvirtindami, kad tikriausiai neduos leidimo tame bute ruošti minėjimą.

Rytojaus dieną vėl atvažiavo pareigūnai patikrinti buto savininkų dokumentų.

Po to prasidėjo tardymai: buvo šaukiama Zita Kinčūtė, Zita Kupčūnaitė ir kitos.

Kun. L. Jagminas buvo kviečiamas aiškintis į rajoną.

Kodėl atėjo prisiseigus kryželį

Raseiniai. 1983 rugsėjo 16 Raseinių saugume buvo tardoma Genovaitė Butkuvienė. Nė pasisakęs pavardės saugumietis pirmiausia užsipuolė tardomąją, kodėl ji į saugumą atėjo prisisegusi kryželį.

Kiek vėliau čekistas įsakė G. Butkuvienė rašyti pasiaiškinimą, nurodant, koku tikslu šių metų rugpjūčio 29 d. vakare ji buvo Kaune, kur buvo susirinkęs būrelis žmonių ir meldėsi; reikalavo pasakyti, ką iš ten buvusių tardomoji pažįsta, su kuo važiavo; kąsėsi turį žinių, kad

iš Raseinių buvę du "tokie pažeidėjai".

G. Butkuvienė buvo kaltinama ir už dalyvavimą Viduklės bažnyčios procesijose.

"Pakabinsime ir jus"

Viduklė. 1983 rugsėjo 16 į Raseinių saugumą buvo iškviesta vidukietė M. Saukienė. Čekistą domino, kas per susirinkimas buvo rugpjūčio 29 Kaune, kuriame ji dalyvavo.

Užklaustoji paaiškino, kad tai jos asmeninis reikalas, ir prašė nesikišti, nedaryti sau gėdos. V. Saukienei pareiškus, kad į pateiktus klausimus neatsakinės, saugumietis išsikvietė viršininką Gardauską.

Čekistas Gardauskas niekino ir šmeižė Viduklės parapijos kleboną kun. Alfonsą Svarinską, kaltino M. Saukiene "uoliai laksčiusią" suimto kunigo reikalais.

Į tardymą prisistatęs trečias čekistas pareiškė: "1947 m. mes tokius pakabinome, pakabinsime ir jus!" Taip jis kartojė keletą kartų, grasindamas areštu, kalėjimu ir Sibiru.

Su klebono pasimatys lageryje

Kybartai. 1983 spalio 11 į

(nukelta į 2 psl.)

Vokietijoje, Miuncheno mieste, liepos pradžioje vyko vokiečių katalikų dienos. Ten buvo surengta paroda apie kenčiančią Lietuvą. Parodą surengė Liet. Katalikų Sielovados įgaliotinė Alina Griniene, talkinant vokiečiam kun. J. Forg ir H. Froitzheim. Nuotraukas parodai parūpino Lietuvių Informacijos Centras. Taip pat atsilankiusieji pasirašė peticiją už įkalinčius Lietuvos kunigus Alfonsą Svarinską ir Sigitą Tamkevičių. Nuotr. H. Froitzheim

ŠVEICARAI APIE LIETUVĄ

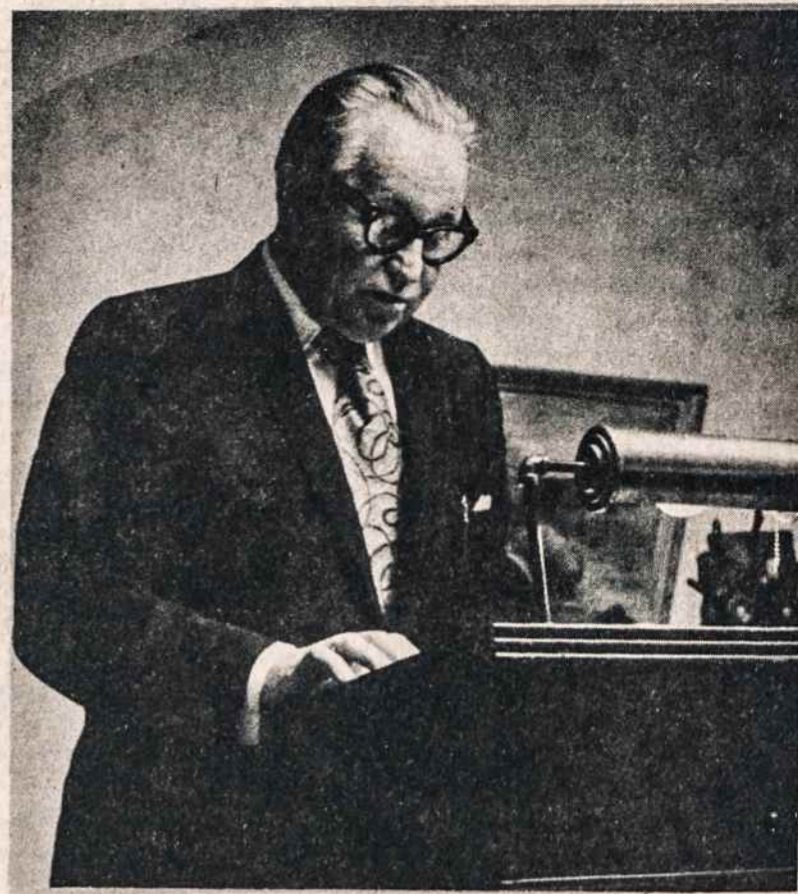
Šveicarijoi leidžiamo tarptautinio dvisavaitinio informacijų biuletenio "Glaube in der zweiten Welt" (Tikėjimas antrame pasaulyje) paskutinis numeris pirmiausia užsipuolė tardomąją, kodėl ji į saugumą atėjo prisisegusi kryželį.

Čia randame griežtą LTSR komunistų partijos centro komiteto sekretoriaus pareiškimą prieš Lietuvos kunigus ir pasau-

Vilniaus saugumą pakartotinai tardymui buvo iškviestas Kybartų parapijos vikaras kun. Jonas Matulionis (rugpjūčio 8 kviečiamas — nenuvyko).

Tardytoją Liniauską domino klausimai, liečiantys kun. Sigitą Tamkevičiaus bylą: nuo kada J. Matulionis jį pažįsta, ką kun. S. Tamkevičius kalbėdavęs pamokslų metu, teiravosi apie jaunimo diskriminaciją liečiantį pareiškimą, rašytą 1982 m., kalėdinę eglutę Kybartuose, Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto veiklą ir kita.

Tardymo metu saugumietis Liniauskas parodė kun. J. Matulionii "LKRK" Nr. 52, klausdamas, kaip jį pateko jo pareiškimas, rašytas LKP CK sekretoriui Petriui Griškevičiui, kaltino tardomąjį — esą jis pareiškime įžeidinėjęs tarybinius darbuotojus, konkrečiai Vilkaviškio raj. vykdomojo komiteto pirminko pavaduotoją Juozą Urboną, vadindamas jį apsišaukėliu, kun. J. Matulionis paaiškino, kad pareiškime to nėra, priešingai, ne jis, o vykdomojo komiteto pirminko pavaduotojas J. Urbonas kun. J. Matulionį, kai tik šis atvyko dirbti į Kybartus,

Pranas Naujokaitis

MIRĖ RAŠYTOJAS PRANAS NAUJOKAITIS

Rugpjūčio 12, sekmadienį, 3 v. popiet Patersono, N.J., ligoninėje mirė rašytojas, literatūros kritikas ir literatūros istorikas Pranas Naujokaitis, paskutiniu laiku sunkiai sirgęs. Į ligoninę buvo išvežtas rugpjūčio 8. Palaidotas rugpjūčio 16, ketvirtadienį, iš Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčios Patersono, N.J., Šv. Jono kapinėse Brooklyne. Liko žmona Mikalina, sūnus Gediminas, dukra Dalia ir kiti giminės.

Kilęs iš Suvalkijos

Pranas Naujokaitis buvo gimęs 1905 spalio 2 Papartyne kaime, Šakių valsčiuje ir apskrityje. 1927 baigė Žiburio gimnaziją Šakiuose, 1927-33 Vytauto Didžiojo universitete teologijos filosofijos fakultete, filosofijos skyriuje studijavo lietuvių ir vokiečių kalbą ir literatūrą, pedagogiką, 1930 vasaros semestrą studijas gilino Berlyno universitete.

Ilgametis mokytojas

Nuo 1934 pradėjo mokytojauti Ukmergės gimnazijoje, 1941-44 buvo tos gimnazijos direktorius. Į Vokietiją pasitraukė 1944, Detmole 1945-46 buvo lietuvių gimnazijos vicedirektorius, 1946-48 Augustdorfe lietuvių gimnazijos mokytojas. Į Ameriką atvyko 1949 spalio 13 ir apsigyveno Brooklyne. Čia įsijungė į plačią visuomeninę veiklą, buvo vienas iš šeštadieninės mokyklos steigėjų, mokytojas 1950-53, vedėjas 1950-1951.

Veikla įvairiose organizacijose

Velionis nuo mokyklos laikų reikėsi plačioje visuomeninėje veikloje. Veikė ateitininkuose, buvo ateitininkų Šatrijos meno draugijos pirmininkas, buvo aktyvus Vilniui vaduoti sąjungos veikėjas, buvo Lietuvių Rašytojų Draugijos ir Lietuvių žurnalistų valdyboje, 1961-62 pirmininkavo Lietuvių Rašytojų Draugijai, Lietuvių krikščionių demokratų sąjungos centro komiteto narys, PLB pirmojo seimo narys.

Rašytojo darbai

Kaip rašytojas pradėjo reikštis

kam ir jaunimui dalyvauti pamaldose ir t.t.

Baigdamas informacijos apie Lietuvą, šveicarų biuletenis supažindina su naujais Lietuvoje išėjusiais pagrindinio leidiniais ir skelbia kreipimąsi į lietuvius: Lietuvai, nepamiršk! Kun. Alfonsas Svarinskas, kun. Sigitas Tamkevičius, Jadvyga Bieliauskienė, Sergejus Kovaliovas, Antanas Terleckas, Julius Sasnauskas, Povilas Pečeliūnas, doc. Vytautas Skuodis, Mečislovas Jurevičius, Balys Gajauskas, Gintautas Iešmantas, Viktoras Petkus, Algirdas Statkevičius ir kiti neša nelaisvės pančius, kad tu galėtum laisvai gyventi ir tikėti.

Ateityje, vėliau poezijos ir beletristikos spausdino Ateities Spinduliuose, Židinyje, Gaisuose, Granite, Aukštaičių Žemėje, Ryte. Kritikos raštų daugiausia spausdino Naujojoje Romuvoje, Židinyje, Drauge, Aiduose, Tėviškės Žiburiuose, Darbininke.

Eilėraščių rinkiniai. Išleido šiuos eilėraščių rinkinius: Prie svyruojančių beržų — 1930, Šviesos mergaitė — 1959, Akmens širdis — 1960, Aukšiniai rageliai 1968, Saulėleidis 1982.

Beletristika: Upeliai negrįžta į kalnus — 1959, Įlūžę tiltai — 1961, Žydinčios dienos — Draugo premija 1967, Pasisėjau žalią rūtą — 1972, Maži žingsniai (vaikams) — 1960.

Literatūros istorija: Lietuvių literatūra — 1948, 1971 išėjęs į pensiją, atsidėjo platesnės lietuvių literatūros rašymui. Išleido 4 didžiulius tomus. Pirmasis tomas pasirodė 1973, antrasis — 1975, trečiasis — 1976, ketvirtasis — 1976.

Darbininko bendradarbis

Velionis buvo Darbininko laikraščio bendradarbis. Eilę metų pastoviai rašė skiltį "Iš okupuotos Lietuvos kultūrinio gyvenimo". Beveik kiekvieną savaitę atsiųsdavo daug tos medžiagos. Paskutiniu laiku jis buvo apsirgęs, buvo sutrikęs regėjimas. Tada prašė, kad žmona skaitytų laikraščius, ir jis vis dar rašė, gerai nematydamas rašomosios mašinėlės raidžių.

Jo skiltis buvo plačiai skaitoma, nes pateikė daug konkrečios medžiagos iš lietuvių kultūrinio gyvenimo. Tikrai Darbininkas pasigėso jo raštų, jo visokeriopos paslaugos.

Velionio šeimai ir visiem artimiesiems Darbininko redakcija reiškia nuosirdžią užuojautą.

Braziliją dabar valdanti socialdemokratų partija savo kandidatų į krašto prezidentus išrinko buv. Sao Paulo gubernatorių Paulo Salim Maluf.

Zimbabvė valdanti Afrikos tautinės vienybės unija savo konferencijoj priėmė naują partijos konstituciją, pagal kurią turės būti sukurta marksistinė vienos partijos valstybė.

Kolonijinės Vakarų valstybės tikėjo, kad suteikus kolonijom nepriklausomybę, jos paseks Vakarų demokratijų pavyzdį ir sudarys demokratines valstybes, bet šiandien tik 9 Afrikos valstybės bent iš dalies tvarkosi demokratiškai.

Britanija ir Prancūzija pasekė JAV pavyzdžiu ir pasiuntė minų gaudytojus minom iš Suezio kanalo ir Raudonosios jūros pašalinti.

Rumunijos ortodoksų arkivyskupas Valerian D. Trifa, OSI apkaltintas bendradarbiavimu su naciais, prieš kurį laiką nepakeldamas bylinėjimosi išlaidų, atsisakė JAV pilietybės ir šiom dienom išvyko į Portugaliją.

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Petro Griškevičiaus, Lietuvos komunistų partijos centro komiteto pirmojo sekretoriaus, knyga "Keturi laisvės dešimtmečiai" jau parengta spaudai. Ją išleis "Minties" leidykla. Knygoje autorius bando nuskaidyti, ką socializmas davė lietuvių tautai.

— Architektėi Aušrai Šilinskienei rugpjūčio 2 sukako 50 metų amžiaus.

— A. Laurinčiuko knyga "Amžini beržai" ("Russian Silhouettes. The Rustling Birch Trees") anglų kalba išleido Maskvos "Progreso" leidykla. Knygos pradžioje pristatomas autorius, apžvelgiamas jo kūrybinis kelias. Šiais metais "Amžini beržai" išleisti ir ukrainiečių kalba.

— Paskirtos įvairios premijos. Lietuvos komunistų partijos centro komitetas ir LTSR ministrų taryba, apsvaistę darbus, kuriuos pateikė LTSR valstybinių mokslo ir technikos premijų komitetas ir LTSR valstybinių literatūros ir meno premijų komitetas, nutarė skirti 1984 metų LTSR valstybines premijas:

Literatūros ir meno srityje: R. Kašauskui, rašytojui, LTSR nusipelnusiam kultūros veikė-

jui, — už knygą "Žaliuojančios kalvos. Mažos mūsų nuodėmės" (1982). M. Martinaičiui, poetui — už eilėraščių knygą "Toli nuo rugių" (1982). V. Drėmai, menotyrininkui — už monografiją "Pranciškus Smuglevičius" (1973). J. Čeponiui, dailininkui, LTSR nusipelnusiam meno veikėjui, — už tapybos darbus "I jūrą" (1971), "Žvejų uoste" (1971), "Palūšė" (1973), "Vakaras uoste" (1978), "Klaidėdos uoste" (1980), "Senoji Vilniaus panorama" (1980), "Technika žemės ūkiui" (1980), "Pramoninis peizažas" (1981), "Mugė Vilniuje" (1982), "Jachtos" (1982 - 1983). D. Mataitienei, dailininkei, LTSR nusipelnusiam meno veikėjai, — už V. Mykolaičio - Putino "Valdovo" (1974), B. Sruogos "Pajūrio kurorto" (1975) spektaklių scenografiją Šiaulių dramos teatre, lietuvių folkloro teatro koncertinės programos (1974) bei spektaklių "Scenos vaizdeliai" (1976), "Lietuvių gaidos" (1982) scenografiją. V. Žalakevičiui, scenarijaus autoriui, LTSR nusipelnusiam meno veikėjui, LTSR liaudies artistui, RTFSR liaudies artistui, A. Grikevičiui, režisieriui statytojui, LTSR nusipelnusiam

meno veikėjui, D. Pečiūrai, operatoriui statytojui, LTSR nusipelnusiam meno veikėjui, G. Kličiui, dailininkui statytojui, — už meninio filmo "Faktas" sukūrimą (1980).

Mokslo ir technikos srityje: A. Sabaliauskui, filologijos mokslų daktarui, LTSR mokslų akademijos lietuvių kalbos ir literatūros instituto lietuvių kalbos istorijos ir dialektologijos skyriaus vyresniajam moksliniam bendradarbiui, — už monografijas: "Lietuvių kalbos tyrinėjimo istorija iki 1940 m."

N. SADŪNAITĖ ITALIŠKAI

Itakingasis, plačiai skaitomas Italijos dienraštis "Stampa Sera" atspausdino ilgą straipsnį apie buvusios sąjūties belaisvės Nijolės Sadūnaitės prisiminimus, kurie praėjusių metų pabaigoje pasiekė Vakarų. Šiomis dienomis šie prisiminimai, išversti į italų kalbą, Italijoje buvo atspausdinti atskira knyga. Ją išleido Urbanijos vyskupijos sudarytoji Tylos Bažnyčios komisija, knygų serijoje apie Lietuvą.

Nijolės Sadūnaitės prisiminimai "Kaip patekau į KGB objektą", yra aštuntas šios Lietuvos skaitomas knygos serijos leidinys. Sadūnaitės prisiminimus į italų kalbą išvertė Eltos biuletenio italų kalba redaktorius prelatas Vincas Mincevičius, kuris taip pat parašė knygai devynių puslapių įžangą, joje pristatytas italų kalba skaitytojams Nijolę Sadūnaitę.

Įžangoje yra pateikiami Sadūnaitės biografiniai bruožai, trumpai aprašomas jai iškeltas teismo procesas už religinę veiklą, duodamas reikšmingesnis ištraukos iš Sadūnaitės gynimosios kalbos, kuri taip ryškiai atspindi jos taurią asmenybę, meilę Kristui, savai tautai ir žmogui.

(V., "Mokslas", 1979), "Lietuvių kalbos tyrinėjimo istorija 1940-1980 m." (V., "Mokslas", 1982). V. Brėdikui, einančiam LTSR valstybinio dailės instituto interjero ir įrenginių katedros profesorius pareigas (darbų vadovui), J. V. Abariui, statybos ir montavimo tresto "Vilniaus statyba" 12-osios statybos apdailos darbų valdybos dailidžių grandininkui, N. Danilevičiui, šios valdybos vyriausiam inžinieriui, R. Jakui, Komunalinio ūkio projektavimo instituto techninio skyriaus vyriausiam specialistui, B. Kazlauskui, skyriaus vyriausiam ekspertiui, V. Mikučianui, profesoriui, LTSR valstybinio dailės instituto interjero ir

įrenginių katedros vedėjui, A. Pocevičiui, statybos ir montavimo tresto "Vilniaus statyba" valdytojo pavaduotojui, P. Zinkevičiui, šio tresto 8-osios statybos valdybos darbų vykdytojui, — už LTSR valstybinio dailės instituto mokomąjį korpusą Vilniuje.

— Lietuvos valstybinis rusų dramos teatras gastroles Maskvoje pradėjo su A. Mišarino pjesės "Prilygsta keturioms Prancūzijos" spektakliu.

— Dail. Antanas Gudaitis liepos 29 atšventė 80 metų amžiaus sukaktį.

S. L. K.

HARE KRISHNA SAJŪDIS SOVIETŲ SAJUNGOJE

Šis sąjūdis ne tik atsirado Sov. Sąj., bet ir plinta, nes net du jos laikraščiai rado reikalą pasisakyti prieš jį. Kiek anksčiau vienas laikraštis aprašė Krasnojarske vykusią sąjūdžio veikėjo bylą, kurios metu veikėjas buvo nuteistas kalėti ir išvadintas parazitu. Bet šis įvykis nesustabdė sąjūdžio plitimo, todėl savaitgalinis vyriausybės organo Izvestija priedas Nedelia plačiai aprašė sąjūdžio narių bylą Maskvoje. Čia buvo teisiami Vladimir Kritski ir Sergei Kurkin.

Sąjūdis į Sov. Sąj. atkeliavo per JAV knygų leidyklą 1979 Maskvoje surengtą knygų mugę, kurioje pavyko įsiskverbti ir sąjūdžio leidyklai Bhatkivendanta Book Trust iš Los Angeles.

Straipsny įtikinėjama, kad sąjūdis esąs sąmoningas amerikiečių siekimas sužaloti sąjūdžio aukų protą, o visam sąjūdžiui vadovauja ne kas kitas kaip tik CIA.

Šiuo sąjūdžiu čia labai susirūpinta dėlto, kad prie jo priklaus-

so ne menko išsimokslinimo žmonės, kaip kad prie sekmininkų, bet aukštesnės klasės, didesnio išsimokslinimo ir iš miestų kilusi privilegijuota jaunuomenė. Čia yra ir inžinierių, ir įvairių technikų ir sportininkų.

Čia bauginama, kad šis sąjūdis esąs aiškiai antikomunistinis, raginąs pasitraukti nuo realybės ir tikinąs, kad visa buitį esanti tik iliuzija. Toks žmogus nesirūpinąs savo darbo vaisiais, jis palieka visuomenei naudingą darbą, netenka tėvynės, šeimos ir artimųjų ir pasineria į viską apsiaučiančios Dievo meilės kontempliaciją.

Šio sąjūdžio nariai be psichiatrinio gydymo negali grįžti į realų gyvenimą, nes ekstazei pasiekti reikia pasninkauti ir alinančiai melstis.

Sąjūdžio agentu buvęs turistas iš JAV Robert Campagnela, kurio veiklą tiriant paaiškėjo, kad iš tikrųjų jis esąs CIA agentas, ideologinės diversijos specialistas.

Italų dienraštis "Stampa Sera" plačiai pristato savo skaitytojams sukrečiančius Nijolės Sadūnaitės prisiminimus, prasidedančius jos patekimu į KGB objektą 1970-ais metais kun. Šeškevičiui už vaikų katekizavimą iškelto baudžiamosios bylos metu ir baigiamos jos sugrįžimu į Lietuvą iš lagerių ir tremties ir naujų persekiojimų prieš Sadūnų šeimą aprašymu.

Tarp tų dviejų įvykių — Sadūnaitės kančios kelias: kalėjimai, tardymai, nuteisimas, gyvenimas lageriuose ir tremtyje. Sadūnaitės išgyvenimai primena šurpius Stalino valdymo laikus, bet, deja, jie atskleidžia ir dabartinę niūrią gyvenimo Sovietų Sąjungoje tikrovę.

K.L.

P.S. Šių metų rugpjūčio 27 su-
kanka dešimt metų nuo pirmojo
Nijolės Sadūnaitės suėmimo.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

savo paskaitose pradėjo vadinti apsišaukėliu, netikru, be šventimų kunigu.

Kun. J. Matulionis priminė tarytojui Liniauskui, kad rugpjūčio mėnesį Vilniaus saugumiečiai, tardydami jo pažįstamą, klausinėjo apie jį, susinervinę iškoliojo, vadindami antitarybininku, svolačium.

Kun. J. Matulionis atsisakius pasirašyti po protokolu, tarytojas supykęs pareiškė, jog tokie, kurie nepasirašė, jau sėdi ir parodė į saugumo pusrūtį. Paklausus, — gal būtų galima pasimatyti su klebonu kun. S. Tamkevičium, — tardytojas Liniauskas atsakė: "Pasimatysi lageryje".

Tardymas truko 4 valandas.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

DARBININKO SPAUDOS KIOSKE galima įsigyti natūralaus bičių medaus, plokštelių, suvenyrų, lietuviškų knygų, gintaro, įvairių dovanėlių.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

QUEENS COLLISION CENTER, INC. Expert auto body works-painting-welding, etc. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418. Towing phone HI 1-6666. After 6 PM — 843 - 6677.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliui pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telefon. 847-4477). Įstaigų kreipiantis paminėti, kad esate "ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ KULTURINE RADIO PROGRAMA "AUSRA". WICN-FM. 90.5. Worcester, MA. Treč. 8 - 9 PM. Penkt. 7:30 - 8:30 PM. Eduarda's Meilus, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753-7232.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", sekmadi., 2:05 - 3:00 v. p.p. iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dif. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezyš, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSU VIENINTELE VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Iš 7-tos tautinių šokių šventės. Nuotr. Vl. Bacevičius

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ŽINIAS. Prenumerata metams \$15.00. Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostoria. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiskia redakcijos nuomone. Uz skelbimu turini ir kalba redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoją REDAKCINE KOMISIJA

Religinis kongresas Toronte

Rugsėjo 1 ir 2 dienomis Toronte, Kanadoje, įvyksta laisvojo pasaulio lietuvių religinis kongresas, bene pirmas tokio pobūdžio. Kongresas skiriamas šv. Kazimiero — Lietuvos globėjo mirties 500 metų sukakčiai paminėti.

Kaip žinome, šis jubiliejus buvo pradėtas labai iškilmingai Romoje. Kovo 3 buvo audienčia pas popiežių Joną Paulių II. Jau pati audienčia sukėlė didelį lietuvių entuziazmą, nes pirmą kartą Vatikano rūmų salėse buvo tiek daug lietuvių, pirmą kartą čia skambėjo lietuviškos giesmės ir dainos. Tą entuziazmą dar labiau padidino kovo 4 iškilmės šv. Petro bazilikoje, popiežiaus pamokslas, kardinolų ir vyskupų palyda, lietuviškos maldos, giedojimas, translacijijos per radiją, spaudos atsiliepimai.

Dabar šio jubiliejaus komitetas su panašiomis iškilmingomis rengia antrąją dalį — šv. Kazimiero sukakties minėjimą savųjų tarpe. Rengiamasi kuo iškilmingiausiai ir kuo įspūdingiausiai praveisti šį katalikų kongresą.

Kad kongresas būtų didingi ir pasiliktų kuo ilgiausiai atmintyje ir pokalbiuose, reikia, kad būtų kuo daugiau to kongreso dalyvių. Tiesa, čia daugiausia bus Toronto lietuvių, bet kongresas rengiamas ne tik Toronto lietuviams. Jis rengiamas visiem laisvojo pasaulio lietuviams. Tad pirmiausia ir kviečiame visus, kas tik gali, jauskite pareigą keliauti į šią didžiulę religinę manifestaciją.

Kuo daugiausia kviečiame iš Jungtinių Amerikos Valstybių, nes tai kaimynystė. Esame pajėgūs atlikti tokias keliones, tik kartais esame nerangūs. Ypač daug laukiame iš Chicagos, nes ji pajėgiausia, turtingiausia lietuvių kolonija. Nereikia sakyti, kad operą atveš pas mus, ir mes ją pamatysime. Operą gal atveš, bet niekas nepakartos viso kon-

greso eigos, paskaitų ir viso entuziazmo. Reikia būti pačiame kongrese, kad tai pergyventum ir pajustum.

Tad — kongresas laukia visų!

Kongresas turės įvairią programą. Šeštadienį 10 val. bus kongreso atidarymas Royal York viešbutyje. Tame viešbutyje vyks ir kiti kongreso darbai.

Po to bus žymaus istoriko, profesoriaus kun. P. Rabikausko, S.J., paskaita. Jis daugel metų profesoriaus Romoje, yra suredagavęs visai naujos medžiagos, nemaža yra rašęs italų spaudai, enciklopedijai. Čia bus pateikti naujausi duomenys apie šv. Kazimiero gyvenimo tyrinėjimus.

Antras paskaitininkas yra mum visiem gerai žinomas filosofas dr. Juozas Gimius, kuris jau filosofiniu žvilgsniu svarstys šv. Kazimiero vietą lietuvių tautoje, jo vertę ir jo reikšmę.

Toliau įsijungs jaunimas. Čia bus simpoziumas kazimierine tema ir jaunimas atliks specialią programą.

Vakare bus šiai progai sukurtos operos "Dux Magnus" spektaklis. Muziką sukūrė Darius Lapinskas, libretą parašė poetas Kazys Bradūnas. Opera bus Ryersono teatre.

Sekmadienį rugsėjo 2, 1:15 v. popiet šv. Mykolo katedroje iškilmingos pamaldos, dalyvaujant Toronto kardinolui. Pamaldose dalyvauja ir lietuviai vyskupai ir daugybė kitų dvasiškių, aukštųjų dignitarių, įvairių organizacijų atstovai.

Po pamaldų 3 val. bus karuojama ta pati opera, o vakare 7 val. užbaigos pokylis su specialia programa Royal York viešbutyje.

Pirmieji prašymai bei pageidavimai būtų išleisti paskaitas ir kitą literatūrą, kuri ten susidarys. Labai laukiame ir

(Tąsa iš praeito numerio)

Išvyka į Volgogradą

Iš Maskvos, pasiskirstę į mažesnes grupes, keliavo į kitus miestus, pažūrėti, kaip ten tvarkosi įvairių tikėjimų bažnyčios.

Gintė Damušytė pateko į tą grupę, kuri keliavo į buvusį Stalingradą, kuris dabar pavadintas Volgogradu.

Ten nuvykę, apžiūrėjo miestą ir lankė įvairias bažnyčias. Ke-

muzikinių įrašų — visos operos plokštelėse ir taip pat vaizdažuostėse su pilnu garsiniu įrašu.

Sveikiname visus rengėjus, atlikusius tokį didelį darbą! Linkime, kad kongresas kuo gražiausiai, kuo sėkmingiausiai praeitų. Tegu jis sukeltų lietuvių tautoje naują religinį atgimimą. Tegu kongreso idėjos sklinda kuo plačiau ir per vietinius šv. Kazimiero minėjimus paliečia visus. Kazimieriniai jubiliejiniai metai dar nesibaigia. Jie juk tęsis iki 1985 kovo 4. Tad visos lietuviškos kolonijos turi laiko paminėti šią sukaktį, turi progos pasinaudoti šio kongreso sukeltu entuziazmu.

AMERIKOS RELIGIJŲ ATSTOVAI LANKĖSI SOVIETŲ SĄJUNGOJE

Apie tą kelionę pasakoja Gintė Damušytė

lionėje visą laiką globojo pravoslavų bažnyčios vadovybė.

Ten aplankė pravoslavų bažnyčią. Bažnyčia buvo pilna žmonių, bet jie visi buvo vyresnio amžiaus. Po pamaldų visus vaikštam pakvietė arkivyskupas. Prie stalo buvo progos su juo pakalbėti. Jam klausimus vertė į rusų kalbą. Buvo paklausta, ar jaunimas dalyvauja pamaldose. Į tą klausimą neatsakė.

Gintė Damušytė paklausė, kokią programą pravoslavų bažnyčia rengia jaunimui taikos sąjūdyje. Ir tas klausimas buvo praeitas tytom. Ekskursantai suprato, kodėl jie neatsako į tokius klausimus.

Susitikimo galimybės

Su žmonėmis susitikti buvo beveik neįmanoma. Tik eidamas iš bažnyčios sutinki ir trumpai pasikalbi.

Einant iš vienos bažnyčios, prie Gintės Damušytės pribėgo

šešiolikmetė mergaitė, susijaudinusi pagriebė jos ranką ir verkdamas pasakė angliškai: "I love New York". Ta susijaudinusi mergaitė žiūrėjo tiesiai į akis. Tas momentas Gintę Damušytę sujaukino. Ji suprato, ką ji nori pasakyti. Ji davė jai mažą dovanėlę. Visi buvo pasirėngę, kad reikės ką nors dovanoti. Dovanojama buvo saldainiai, pienukai, atvirukai, religiniai suvenyrai.

Susijaudinusi mergaitė vėl nubėgo, palikusi neišdildomą įspūdį.

Volggrade dar aplankė ir baptistų bažnyčią. Čia buvo daugiau jaunimo. Bažnyčioje visos apeigos buvo artimesnės. Tai buvo paprasta diena, o bažnyčia buvo pilna.

Išvyka į Taškentą

Iš Volggrado išskrido į Taškentą. Ten jau visai kita kultūra, kita kalba. Kelionė buvo ilga. Taškente atsirado kokią 2 ar 3 val. nakties. Pasitiko pravoslavų Bažnyčios atstovai. Jis supažindino su dienotvarkė. Už kokios poros valandų ją ir pradėjo.

Taškente susipažino su musulmonais. Bet pirmiausia tą rytą vežė į pravoslavų bažnyčią, paskui į baptistų, aprodė miestas, pavaišino.

Baptistų bažnyčia dar nauja. Ji buvo pradėta statyti prieš kelėtą metų. Už kokios savaitės žadėjo ją šventinti. Bažnyčia didelė, erdvi. Ten priėmė klebonas ir pavaišino.

Kitą rytą nuvedė į musulmonų rajoną. Ten buvo progos susipažinti su musulmonų vadu, aprodė ten esamą jų centrą, nuvedė ir į šventyklą.

Musulmonų rajone apspito vaikai, turistai dalijo dovanėles — saldainius, gumą, pieštukus. Vaikai kvietė užeiti į jų namus, susipažinti su jų šeima.

Taškente buvo atmosfera draugiškesnė ir atviresnė. Nuvežė juos ir į kolchozą, kur kultūros klubas buvo surengęs jiems programą. Jie dainavo, šoko tautinius šokius. Viskas ėjo užbekų kalba. Lauke tarp medžių surengė vaišes. Turėjo progos pakalbėti su kolchozo vadovybe.

Visi dalyviai išreiškė norą pamatyti turgų. Vieną popietę ten ir nuvežė. Turguje pardavinėjo viską — nuo kilimų iki daržovių. Klesti ir spekuliacija —

juodoji rinka. Vienas grupės narys nusipirkė sijoną iš moters, kuri pakampėje savo pardutoją prekę ištraukė iš rankinuko.

Taškente buvo dideli karščiai. Išskrendant lėktuve reikėjo laukti kelias valandas. Lėktuvas buvo nevedinamas, tai visi labai ir labai sušilo, buvo lyg gręžiami. Skrido Aerofloto lėktuvu.

Leningrade sutinka lietuvių kunigą

Į Leningradą susirinko visi ekskursijos dalyviai. Ir čia jie pasiskirstė būreliais ir ėjo lankyti kitų bažnyčių.

Gintė Damušytė pateko į tokią grupę, kuri lankė katalikų bažnyčią Leningrade. Jos klebonas yra kun. Pavilonis. Jis stovėjo ant bažnyčios laiptų ir laukė, kol grupė atvyks.

Grupės vadovė priėjo ir pradėjo rusiškai kalbėti. Tada priėjo Gintė Damušytė ir lietuviškai pasakė: "Garbė Jėzui Kristui!"

Koks buvo to kunigo nustebimas, ir visi kiti tuoj nustebė, kad ir kunigas jai atsakė nesuprantama kalba — "Per amžių amžius. Amen".

Kun. Pavilonis pakvietė visus į vidų. Jų grupėje buvo trys katalikų kunigai. Juos paprašė mišias koncelebruoti kartu. Jų grupėje buvo ir du pravoslavų kunigai. Juos pakvietė sėdėti prie altoriaus.

Bažnyčioje buvo žmonių, kuriems kunigas paaiškino, kas yra tie ekskursantai. Išeinant iš bažnyčios jie trumpai pasikalbėjo. Po mišių pakvietė į kleboniją vaišėms. Gintė turėjo progos pasikalbėti lietuviškai. Kiti grupės žmonės stebėjosi, kokia kalba čia jie kalba.

Jis yra vienintelis katalikų bažnyčios-klebonas Leningrade. Čia dirba jau 18 metų. Parapijos gyvenimas nesą toks gyvas kaip seniau. Paskutiniu metu daugiau laidotuvių nei krikštynių.

Kunigas specialiai šiomis vaikštam iš Lietuvos buvo užsakęs raguolį, kuris visiem buvo sensacija. Vaišės tikrai buvo kitokios nei kitur — pasižymėjo savo jaukiu vaišingumu.

Tą vakarą kitos grupės lankė pravoslavų, baptistų bažnyčias ir žydų sinagogą. Sinagogoje nebuvo jokių apeigų.

(nukelta į 4 psl.)

Šv. Kazimieras — Lietuvos globėjas. Medžio graviūra, sukurta dail. Jono Tričio 1964 metais.

PALAIMA

STEPAS ZOBARSKAS

3

Mikulis jau buvo bepradėdas galvoti, kieno dukte labiausiai tiktų marčias, bet veikiausiai susigriebė: galimas daiktas, kad marti dar tebėra negimus, nes jo sūnus juk neves už save senesnės mergos. Juo ilgiau galvojo, juo labiau įsitikino, kad susilauks sūnaus. Negali juk visą laiką gimti dukterys. Bet jeigu vėl gimtų dukte? — sakytum, nelabasis drumstė jį, kas tada? Na, jeigu vėl dukte — ar čia svarbu? Ar sūnus ar dukte — vistiek gi savas vaikas. Bet daugiau jau — ne. Baigta! Tik kodėl gi būtina turėti gimtą dukte? Argi jam neužtenka dukterų?

Laukiamoji diena jau buvo čia pat. Mikulis vaikštinėjo kaip nesavom kojom. Žmona pasidarė nepaprastai stora, daug storesnė, nei anksčiau, kai laukėsi kitų vaikų, ir Mikulis dabar buvo visiškai tikras, kad šį kartą jo lūkesčiai išsipildys. Kai gimdavo mergaitės, jis pasikiviedavo pribuvėją iš gretimo kaimo, ir nė karto nebuvo jokių bėdų. Už sa-

vaitės kitos žmona jau sukdavosi apie pečių ar lesindavo vištas kieme. Ji buvo tokia pat tvirta moteris, kaip ir daugumas Lietuvos ūkininkių, kurios, pagimdžiusios kūdikį, sekančią dieną galėdavo eiti į laukus su grėbliu rankoje. Bet šį kartą Mikulis pradėjo galvoti, ar nebūtų geriau nuvežus žmoną į apskrities ligoninę. Moteris nebe jauna, jau eilė metų, kaip nėra gimdžius; ką gali žinoti, kokios negerovės gali prisimesti. Plėšia tos ligoninės ir daktarai tai plėšia, nėra ko ginčyti, bet ką reiškia pinigai prieš sūnaus motinos sveikatą?

Sujieskojo piniginę, atskaitė tris šimtus litų, įsidėjo į kelnų kišenę, užsegė su saga ir laukė valandą po valandos, kada pradės rodytis ženklai. Ir kai vieną pavakarį Mikulienė pasiskundė, kad ima diegliai remti, nieko nelaukdamas, pasikinkė staininį, prisikrovė minkštų dobių po sėdyne, įsakė dukterims gerai prižiūrėti namus ir

pasileido vieškeliu palei šilus ir beržynėlius į Rokiškį.

"Ten ji bus geros gydytojų rankose, — mąstė jis tvirtai laikydamas vadžias, — o ne kokios ten kaimo bobelės, tegu ir prietyrusios, malonėje".

Žmona kiurkšojo vežimo kamputyje ant dobių ir protarpiais dairėsi į aukštus ir tiesius beržėlius pakelėse ir į kreivius skroblius, kurie stiepėsi aukštai ir mėlyną dangų; ir į paukščius, kurie landžiojo po išpuvusias vikšnų dreves; ir į pievokšlius, kur kuriuos vaikštinėjo palaidi galvijai, ir paskui į vyrą, kuris tvirtai laikė rankose vadžias, sukandęs lūpas. Iš jo akių, mirgančių po tankiais blakstienais, ji suprato, kiek daug vilčių jos vyras yra sudėjęs į šią kelionę, ir nei iš šio, nei iš to prisidėjo ranką prie krūtinių ir vėl pravirko, nors visu keliu nejutu didelio skausmo.

— Jau baigėsi kelionė, — kalbėjo Mikulis, žiūrėdamas į ją su pasididžiavimu ir užuojauta. — Jau matosi bažnyčios bokštas, netrukus privažiuosim geležinkelio stotį, o iš ten jau nebėtolis ir ligoninė.

— Be reikalo susigalvojai ten vežti, — pasakė žmona. — Pūsė parapijos gimė ant Valiūškienės rankų — būtų pigiau ir man pačiai nereikėtų gulėti toli nuo namų. Dabar palikom mergaites vienas, ar jos pamels laiku karves, perbrinks tešmenys. — Tik jau nesirūpink, jos žino,

kaip tvarkytis, o ir tu ilgai neužsibūsi ligoninėje. Dabar viską užmirksi, tik galvok apie tą kitą, kuris ateis šitan pasaulin. Senelė mano mama sakydavo, kad tokiomis dienomis moterys turinčios žiūrėti į gražius medžius, pievas, gėles, žmones, į viską, kas dailu; klausytis gražios muzikos ir dainos ir nusiukti nuo visko, kas akiai nemiela, tada vaikai gimsta sveiki ir gražūs.

— Užtat aš ir žiūriui į pakelės, vis, kur gražesnis medis ar kur margesnis paukštis. — Ir nutilusi, ji pradėjo patyliukais melstis.

Pasibaigė miškėliai, pervažiavo geležinkelio bėgius, dar kelis kartus timperėjo staininio vadžias, ir visi įdarėjo į erdvą ligoninės kiemą.

III

Visą laiką Mikulis jautėsi tvirtai, bet kai gailėstingoji sesuo apvilko jį žmoną baltu chalatu ir nuvežė rateliuose siaurais koridoriais tolyn, jis pasijuto kaip vaikas, paklydęs nežinoma miške. Kita sesuo, apsi-gaubusi baltu gaubtuvu, senyva, pablyškusi moteris, patarė išeiti pasivaikščioti, pasidairyti po miestelį ir sugrįžti gerokai po pietų, nes ji nemananti, kad jo žmonos reikalai pasikeistų labai greit.

Neturėdamas ko veikti, Mikulis užėjo į arbatinę, užvalgė sil-

kės su ragaišiu, išmetė porą kleboniškių skaidriosios ir vėl grįžo į ligoninę. Kadangi tenai nebuvo jokių naujienų, jis užėjo į bažnyčią, paskui paslankiojo po turgavietę, pasidairė po geležies krautuves, pasiklausinėjo kainų batų siuvykloje. Pavakary pašėrė arklį avizomis, pagirdė, o pats sugrįžo į ligoninę ir nutarė laukti tol, kol viską pasidarys aišku.

Buvo ten ir daugiau vyrų, daugumas jauni ir, kaip iš nerūpinimosi galėjai spėti, neprityrę tėvai, ir visi laukė, kas krapštydamas nagus, kas skaitydamas laikraštį, kas vartydamas knygą, kas rašinėdamas ant popieriaus. Mikulis nei prie vieno nepritapo. Džiaugdamasis, kad nė vienas jo nekalbina, jis sėdėjo alktūnėmis atsiremęs ant stalo ir mąstė, kaip dabar pagyvės visas gyvenimas sodyboje. Pereitą savaitę buvo užlipęs ant aukšto ir nusiėmė lopšį, kuris gulėjo ten eilę metų nusėstas dulkių ir pilnas visokių šiaudagalų. Gerai išmazgojo, ištrynė šluotražiu, o paskui išplovė su švaria skepe-ta ir karštu vandeniu. Sugrįžus reikės dar kartą išmazgoti. Vystyklais ir patalyne bus pasirūpinusi žmona, dėl to jam nereikia sukti galvos.

...Kazin į ką jis bus panašus? Į tėvą ar į motiną? Geriau būtų, kad būtų panašus į tėvą, nors senieji tiki, kad berniukai, panašūs į motinas, esą laimingesni. Kai truputį paaugės,

reikės pratinti prie arklio. Vaikiškūčiai visi mėgsta pasijodinėti. Staininis pasens, reikės užauginti jauną bėgūną, su kuriuo ne bet kas galėtų eit lenktynių. Tegu avės auliniais batais, nes aukštai iki kelių aulai ir galifė kelnės labai priduoja vyriškumo. Jei turės palinkimo į muziką, galima bus nupirkti armoniką, o jei labiau patiks klarnetas, galės pasirinkti klarnetą, nors pūtimas į dūdą daugiau sveikatos atima, o armonikai tereikia miklių pirštų. Vėliau gal bus galima pagalvoti ir apie naują sodybą. Tai kas, kad dabartinė troba tebėra tvirta, vis tiek senokas pastatas, o per eilę metų dar daugiau pasenės. Vienam sunku viską aprėpti, bet kai užaugs padėjėjas, bus galima prisivežti naujo medžio, pasistatyti trobesius ir apdengti juos raudonomis čerpėmis, kad iš tolo visi matytų. O, kiek darbų juo laukia, — atsiduso Mikulis, — kad tik būtų sveikas ir drūtas.

Jau buvo gerokai po vidurnakčio, ir Mikulis, padėjęs galvą ant rankų, prisnūdo. Prižadino gailėstingosios sesers balsas, pašaukęs jo pavardę. Mikulis pašoko ant kojų.

— Ar... jau... po visam? — Jau, jau! — linksmai atsakė moteris su baltu gaubtuvu. — Ar norit pamatyti?

(Bus daugiau)

Deda Lietuvos vėliavą prie paminklo Petronėlės Laurinaitės Šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje. Iš k. Lietuvos vyčių pirmininkė Loretta Stukienė, Jonas Paukštis ir Stasys Pieža. Nuotr. Jono Tamulaičio

LIETUVOS VYČIAI PAGERBS PIRMĄ MIRUSIĄ VYTĘ

Chicagoj, Šv. Kazimiero kapinių vakarinėje dalyje, prie pirmo kapinių kelio yra įspūdingas marmurinis paminklas ant Petronėlės Laurinaitės kapo.

Šiemet sukanka 69 metai nuo Laurinaitės mirties. Ji žuvo 1915 liepos 24 Chicagoj, kai ekskursinis Eastland laivas apvirto Chicago upėje, kai į jį sulipo daugiau kaip 1000 Western Electric bendrovės darbininkų. Išsigelbėjo tik kai kurie asmenys, buvę ant laivo paviršiaus. Nuskeno 812 asmenų. Ši Eastland laivo nelaimė laikoma iš nelaimin-

giausių atsitikimų Amerikoje.

Petronėlė Laurinaitė, 17 metų amžiaus, buvo laivo viduje. Lai-vui apvirtus, ji žuvo. Chicago lietuviai, ypač Lietuvos vyčių apskritis, labai apgailestavo Petronėlės mirtį. Prie Chicago Lietuvos vyčių apskrities tuomet priklausė 13 kuopų iš 13 lietuvių parapijų. Surinkę pinigų, vyčiai pastatė ant Petronėlės kapo paminklą, kuriame iškalta:

„A.A. Petronėlei Laurinaitėi, uoliai vytei, skatintojai jaunimo prie idealo ir pasišventimo pavyzdžių. Lietuvos vyčiai. Gimė

kovo 10, 1898. Mirė liepos 24, 1915.“

P. Mulevičius, tuometinis Chicago Lietuvos vyčių apskrities sekretorius, pareiškė, kad Petronėlė buvo pirmutinė narė, mirusi iš vyčių organizacijos, kuri buvo įsteigta tik prieš dvejus metus.

P. Mulevičius toliau rašė: „Su Eastland žuvo viena iš veikiausių ir visų gerbiama vyte Petronėlė Laurinaitė, 17 metų amžiaus, gyvenusi Cicero, Ill. Buvo tai pažymėtina veikli Lietuvos vyčių 14-tos Ciceroje kuopos narė, vaidintoja teatrėliuose, giesmininkė prie Šv. Antano parapijos choro ir kuopos raštininkė. A. a. Petronėlė, nors buvo Amerikoje gimusi ir augusi, buvo tikra lietuvaitė, jautri tautietė, vedė pavyzdingą gyvenimą ir užsipelnė vietos lietuvių giliausią apgailestavimą.“

Neseniai P. Laurinaitės kapą aplankė Loretta Stukienė, Lietuvos vyčių organizacijos centro valdybos pirmininkė, Jonas L. Paukštis, Lietuvos vyčių Brighton Parko 36-tos kuopos pirmininkas, ir žurnalistas Stasys Pieža, vyčių seimo specialiųjų įvykių vedėjas.

L. Paukštis pranešė, kad Lietuvos vyčių seimo dalyviai padės vainiku ant P. Laurinaitės kapo ir toje vietoje, kur apvirto Eastland laivas.

Stasys Pieža

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. dr. M. Šveikauskienė sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Boston Five Bank Bldg., 1895 Centre St., Boston, MA 02132

PALIKIMĄ DALINANTIS

KLAUSIMAS

Mūsų tėvas mirė 1980 metais. Visas jo turtas, kuris buvo „bendrai“ valdomas su motina, pasiliko motinai. Motina sudarė testamentą pas advokatą ir paliko savo turtą lygiomis savo keturiems vaikams. Mes esame trys broliai ir viena sesuo. Du iš mūsų gyvena Kanadoje, o vienas brolis ir sesuo — Jungtinėje Amerikos Valstijose (U.S.A.), Illinois valstijoje, kur gyvena tėvai.

Motina, žinodama, kad jos sūnus ir duktė, kurie gyvena Amerikoje, labai nesugyvena, nepasiskyrė nė vieno iš vaikų, bet vietinį banką savo executorium.

Prieš pusemetį mirė mūsų motina. Bankas buvo paskirtas oficialiu „Executor“iumi ir bankas

dabar tvarko visus reikalus. Pasiliko gražūs namai — trijų šeimų, na ir nemažai sutaupytų banke. Palikti namai buvo įkainuoti dviem įkainuotojams. Tų dviejų įkainuotojų nustatyta namų vertė tesiskiria keliais šimtais dolerių. Mūsų brolis amerikonas gyvena tų namų viename bute ir bankas jį paskyrė tų namų prižiūrėtoju. Dabar tas brolis nori tuos namus pirkti už jų įkainuotą sumą, būsiamos savo dalies sąskaiton. Mes, kanadiečiai broliai, nieko prieš tai neturime, bet mūsų sesuo užsispyrė, kad, jei brolis tuos namus gautų dabar pirkti, jis gautų savo dalį anksčiau negu mes, kiti vaikai. Brolis siūlo mokėti procentus už tą anksčiau gautą dalį. Vėl mūsų sesuo nesutinka. Sako, tegul palaukia, kol visi gausime savo dalis, tada galės namus pirkti.

Bankas turi advokatą, kuris tvarko visus „Probate“ reikalus. Tas advokatas mums pranešė, kad jei mes geruoju nesusitarsime, bankas, praėjus metam po motinos mirties, atsisakys savo pareigų ir mes tada galėsime patys išsinarplioti iš savo nesupratimų. Žinoma, kad jeigu taip būtų, mums bus reikalingi keturi, ar bent trys, advokatai ir, bylai prasidėjus, gali nieko nelikti iš palikimo. Todel kreipiamės į Tamstą, prašydami atsakyti mums į šiuos mūsų klausimus:

Ar gali bankas, kaip „Executor“, nebaigęs darbo, atsisakyti savo pareigų? Jei gali, tai kas reikėtų daryti, kad kita, neshališka istaiga arba autoritetingas asmuo galėtų tą nebaigtą darbą baigti? Kitaip sakant, koks būtų teisingiausias būdas su mažiausiom išlaidom baigti šį reikalą? Būkit maloni atsakyti galimai greičiau.

Vienas iš paveldėtojų, Kanada

ATSAKYMAS

Kartais pasitaiko, kad testamentas yra taip netikusiai surašytas, kad jis uždeda numatytam testamentui vykdytojui „ne-lauktas“ pareigas, kurios jam yra nepriimtinos. Tokiu atveju numatytasis vykdytojas gali pranešti teismui, kad jis atsisako būti vykdytoju. Tačiau Tamstų atveju, bankas jau apsiėmė eiti vykdytojo pareigas, atseit, nieko „bloga“ tame testamentu nebuvo.

Yra labai reta, kad vykdytojas (Executor) — bankas, kuris jau buvo paskirtas testamentu vykdytoju, atsisakytų baigti savo darbą dėl nesutikimų tarp paveldėtojų.

Manau, kad banko advokatas gsdina Tamstų seserį. Tik nesupranta, kodėl banko advokatas yra tos nuomonės, kad reikia namus perleisti Tamstų broliui tuoj pat. Kodėl brolis negali palaukti kol „Probate“ reikalai bus baigti?

Jei bankas yra tos nuomonės, kad palikimo („Estate“) gerbūvis reikalauja, kad namai būtų tuoj pat parduodami, — jų advokatas gali kreiptis teisman ir nurodyti priežastis, dėl kurių, jo nuomone, namai turėtų būti tuoj pat parduodami. Jei jis sugebės įtikinti teismą, kad visų paveldėtojų interesus reikalauja tokio ūmaus pardavimo, — teismas jam duos leidimą parduoti namus tuoj pat (licence to sell). Jis tada galės juos parduoti ir be Tamstų sesers sutikimo.

Iš kitos pusės, jei palikimo (Estate) interesus tokio greito pardavimo „nereikalauja“, o to reikalauja tik Tamstų brolis,

Clevelande liepos 21 įvyko Pavergtų tautų savaitės minėjimas. Parado metu miesto gatvėmis eina lietuvių grupė. Nuotr. V. Bacevičiaus

AMERIKOS RELIGIJŲ ATSTOVAI LANKĖSI SOVIETŲ SĄJUNGOJE

(atkelta iš 3 psl.)

Leningrade dar apžiūrėjo ermitražo galeriją, miestą, laivu nuplaukė į Petro vasaros pilį. Ten išbuvo dvi dienas.

Viena jų grupė buvo nuvykusi į Estiją, į Taliną, ir iš ten parsivežė gražius įspūdžius. Viena grupė buvo nuvykusi net į Armėniją ir į Gruziją.

Spaudos konferencija Maskvoje

Iš Leningrado į Maskvą grįžo naktiniu traukiniu. Maskvoje buvo progos išsikalbėti su sovietų pareigūnais. Didžiausia grupė buvo nuvykusi į pasimatymą su sovietų taikos komisija. Čia nebuvo kalbų, o tik klausimai ir atsakymai. Šiame pasimatyme dalyvavo ir Gintė Damušytė.

Čia klausimai buvo stipresni. Viena katalikė vienuolė pasakė, kad ją jaudina, jog politinius kalinius patalpina į psichiatrinės ligonines. Ji pacitavo daktaro ruso Kuriagino bylą. Prezidiumo pirmininkas atkirto gana nemandagiai, kad ji nežinanti, ką sakanti. Jai buvę įsakytą taip kalbėti. Prezidiumo pirmininkas tvirtino, kad sovietų medicinos profesija yra tvirta ir patikima.

Gintė Damušytė paklausė, kodėl neoficialaus taikos sąjūdžio nariai sėdi kalėjime. Jų tikslai yra panašūs į Taikos Komisijos tikslus. Kodėl šio sąjūdžio nariai negalėjo užsiregistruoti, jie buvo padavę prašymą sovietų valdžiai, kad nori užsiregistruoti. Prašymas buvo atmestas. Damušytė paklausė, ką komisija specifiškai daro savo broliams taikos veikėjams.

Jai atsakė, kad tokia grupė neegzistuoja, kad ji buvo sukurta nedraugiškos spaudos. Kurie buvo įsivėlę į taikos sąjūdį, buvo žydai, kurie norėjo iš krašto pabėgti.

Lituanistikos Katedra
The Endowed Chair
of Lithuanian Studies
University of Illinois
at Chicago

AUKOS LITUANISTIKOS KATEDRAI

Aukos gautos 1984 m. birželio ir liepos mėnesiais:

\$2,500.00: Dr. Vytautas ir Antanina Karobliai, Ripley, OH (iš viso \$5,000.00).

\$250.00: Anatolijus ir Virginia Butai, Falls Church, VA.

\$100.00: Antonia King, Grand Rapids, MI (iš viso \$150.00); Jonas Liorentas, Richland, MI (iš viso \$200.00); a.a. Magdalenos Lukaševičienės atminimui — Romas ir Nijolė Botyriai, Richland, MI \$50.00, Vytautas ir Nijolė Baniukaičiai, Rockford, MI \$10.00, Vytautas ir Romaine Jonaičiai, Grand Rapids, MI \$10.00, Frank ir Jean Lekučiai, Fruitport, MI \$10.00, Augustinas ir Marija Pranskevičiai, Chicago, IL \$10.00 ir Juozas Ugianskis, Grand Rapids, MI \$10.00; a.a. Vincento ir Magdalenos Lukaševičių atminimui — Gražina ir Vytautas Kamantai, Sparta, MI.

\$50.00: Juozas ir Edith Blaziai, Holliston, MA; Juozas Jakštas, Lakewood, OH (iš viso \$230.00); a.a. Vido Klimaičio atminimui — Aleksas ir Prima Vaskeliai, Springfield, PA. \$30.00: Jonas Pakalnis, Sr., Grand Rapids, MI.

\$25.00: Edvardas ir Genovaitė Baranauskai, Schenectady, NY.

\$20.00: Boleslovas Rymantas, Chicago, IL (iš viso \$85.00). \$15.00: Dr. Saulius Vydas, Edina, MN.

Pagal pasižadėjimus gauta:

\$1,600.00: Vytautas ir Gra-

žina Kamantai, Sparta, MI (iš viso \$1,525.00).

\$1,000.00: Dr. Ignas K. Skrupskelis, Columbia, SC (iš viso \$620.00); Pranas ir Hortenzija Sapalai, Lemont, IL (iš viso \$625.00).

\$750.00: Kęstutis A. Keblys, Baton Rouge, LA (iš viso \$1,300.00).

\$500.00: Alg. T. Antanaitis, Chicago, IL (iš viso \$300.00); Birutė Navickienė, Lemont, IL (iš viso \$200.00).

\$200.00: Viktoras Milukas, Plainview, NY (iš viso \$400.00); William ir Regina Tragus, Allentown, PA (iš viso \$100.00); Vincas Urbonas, Chicago, IL (iš viso \$140.00).

\$100.00: Juozas Ugianskis, Grand Rapids, MI (iš viso \$100.00).

Antram įmokėjimui 1984 spalio 5 d. dar trūksta \$10,000. Tada būsime įmokėję jau \$300,000. Katedrai įsteigti reikės dar \$300,000. Artėjame prie pusiaukelės. Ištesėkime iki galo. Šį rudenį katedra jau pradeda veikti. Vedėjas prof. dr. Bronius Vaskelis. Taip pat dėstys dr. Violeta Kelertienė. Aukotojams labai dėkojame. Cėkius prašome rašyti ir siųsti: Lituanistikos katedra arba Lithuanian World Community Foundation, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636. Aukos nurašomos nuo mokėsių.

Jonas Kavaliūnas,
Lėšų telkimo komiteto
pirmininkas

Alė Rūta — PIRMIEJI SVEF TUR. Išstumtųjų dalia. Premijuotas romanas. Išleido Lietuvos Knygos Klubas. 1984. Viršelį piešė dail. Rasa Raibaitė. Spausdino „Draugo“ spaustuve Chicagoje. 380 psl. Kaina 12 dol.

Žinoma daugelio kūrinių autorė, kaip rašoma šio premijuoto romano aplanke, „skaitytoją nuveda į pirmųjų lietuvių atėivių Amerikoje gyvenimą. Palikę rusų okupuotą ir baudžiamą spaudžiamą tėviškę, jie pradeda sunkiai kurti naują gyvenimą neįprastose sąlygose, naujame krašte, sunkiuose darbuose — anglių kasyklose. Šalia savęs jie mato mirtis, sunkius sužeidimus ir nedalią. Personazai gyvi nepaprastais įsikūrimo rūpesčiais ir nesutramdomu paliktos tėviškės ilgesiu.“

(...) Jie nepalūžta naujo gyvenimo nedalioje, džiaugiasi laimėjimais ir rūpinasi susikurti tokių gyvenimą, kad lietuviškuose susibūrimuose rastų lyg naują tėviškę. Ir kietu užsispyrimu, išverme ir sunkiu darbu jie laimi bent tiek, kad gali jau laiduoti savo ateinančioms kartoms lengvesnį gyvenimą — kelią į mokslą.“

„Šis romanas iškelia užmirštą ir daugeliui nežinomą lietuvių gyvenimo laikotarpį svetimame krašte kuriantis ir vis tikintis grįžti į savo paliktus namus, nors ten jau nauji žmonės ir naujas gyvenimas“.

LITUANIA EN LA PENSA DE VENEZUELA. Išleido VLIKO Informacijos Tarnyba. Washington, D.C. 1984. Leidinys didelio formato. Iliustruotas. Paruoštas Venecueloje. Redagavo Jūrātė Statkutė-Rosales. 65 numeruoti puslapiai.

Šis leidinys („Lietuva Venecuelos spaudoje“) išsiuntinėtą (ar mūsų lietuvių atstovų ranka įteiktą) Pietų Amerikos valstybių — Venecuelos, Argentinos, Kolumbijos, Urugvajaus — spaudai ir valdžios, universitetų ir kt. pareigūnams.

Pateikiami straipsniai ispanų kalba iš šių Venecuelos laikraščių: El Universal, La Religion, El Mundo, El Nacional ir kt. Autoriai: Vytautas A. Dambra, Elta, Felix Zubr, Aldona G. Dulskytė, Casimiro Tautginas, Janice A. Broun, Leon Jersky, Ted Cordova-Claire, Roberto Iglesias, J. Rosales ir kt.

Rev. Pranas Daukys — THE RESISTANCE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA AGAINST RELIGIOUS PERSECUTION. Disertacija. 1984. Išleista Romoje. XII ir 184 psl.

Tai knyga anglų kalba apie Lietuvos Katalikų Bažnyčios rezistenciją prieš religijos persekiojimą.

Knygoje yra šie septyni skyriai: Trumpa istorinė Lietuvos Katalikų Bažnyčios apžvalga, Katalikų Bažnyčia nepriklausomoje Lietuvoje 1918 - 1920, Sovietų Sąjungos invazija 1940, Lietuva vėl komunistų okupacijoje nuo 1944, Ar galima koegzistencija tarp katalikybės ir komunizmo Sovietų valstybėje?, Teologija apie lietuvių patyrimą, Persekiojimas teologijoje.

Knygos įvade rašoma, kad Lietuvos Katalikų Bažnyčios padėtis turėtų sukelti visos Katalikų Bažnyčios ir visų krikščionių dėmesį.

— tada pasakyčiau, tegul brolis palaukia ir tegul advokatas nesikarščiuoja ir negrasina pasitraukti iš savo pareigų.

Aš, Tamstų vietoje, pasikalbėčiau ar susirašyčiau su banko „trust“ skyriaus viršininku (trust officer) ir jo paklauskiau, kodėl jų advokatas grasina pasitraukti iš pareigų ir iš esmės verčia kitus paveldėtojus sutikti su jo nutarimu namus tuoj pat perleisti Tamstų broliui

VASARIO 16 GIMNAZIJA TĖS SAVO DARBĄ BE PERTRAUKOS

Po įvykusio gaisro daug kam gal kyla klausimas, kaip Vasario 16 gimnazija tęs savo darbą. Todėl pranešame, kad gimnazija po vasaros atostogų mokslą pradės, kaip buvo pramatyta, rugpjūčio 27. Mokiniai į bendrabučius turės sugrįžti arba atvykti rugpjūčio 26.

Mergaičių bendrabutis gaisro nebuvo paliestas, todėl jame jokių pasikeitimų nebus. Berniukai bus apgyvendinti klasių pastate. Mūsų gimnazijos klasės kambariai yra nedideli — apie 28 kvadratinį metrų, nes mokinių skaičius klasėse nedidelis. Taigi berniukai nebus apgyvendinti didelėse salėse, o kambariuose, kurie yra panašaus dydžio, kaip buvusio bendrabučio kambariai. Klasių pastate yra dušai, prausyklos, išvietės ir kiekviename kambaryje yra šilto ir šalto vandens. Taigi sanitariniai įrenginiai geresni negu buvo pilyje. Per atostogas bus sunėsti baldai, kurių nemažą dalį turėsime pirkti, ir ant langų bus uždėtas užuolaidos. Atvykę mokiniai ras jaukiai įrengtus kambarius.

Klasėm rugpjūčio mėnesį bus pastatytas specialus gerai izoliuotas barakas su apšildymu. Didesnį parengimą, kurie ligšiol vykdo pilies salėje, bus katalikų arba evangelikų parapijų salėse arba gimnazijos valgykloje.

Taigi darbą galėsime pilnai tęsti. Todėl tėvai prašomi savo vaikus siųsti į gimnaziją.

Dar dabar sunku pasakyti, kiek gaisras atnešė nuostolių. Tai paaiškės po kelių mėnesių. Pastatas buvo gerai apdraustas ir bus atstatytas. Tačiau draudimas apmokės tik tai, kas sugedę arba ugniagesių buvo sugadinta. Bet pastatas jau prieš gaisrą turėjo būti remontuojamas, ir atstatant jį reikėtų ir buvusius trūkumus pašalinti. O tai mes turėsime apmokėti. Tam reikali teks rinkti aukas.

Inventorius buvo taip pat apdraustas. Tačiau jis buvo senas ir todėl iš draudimo mažai ką gausime. Ypačingai skaudu, kad sugedę visi orkestro muzikos instrumentai, stiprintuvai, garsiakalbiai, mikrofonai ir t.t. Gimnazija buvo nusipirkusi arba iš aukotojų gavusi 12,000 DM ver-

tės instrumentų. Tiek pat vertės instrumentų orkestras buvo pasiskolinęs iš privačių asmenų, mokinių ir mokytojų, ir juos irgi reikės grąžinti. Prašome tuos, kurie nori, kad mūsų vaikai toliau galėtų mokytis groti instrumentais ir kad orkestras toliau veiktų, specialiai skirti aukų.

Biblioteka buvo atskirai apdrausta. Jos maždaug pusė knygų sugedę arba vandens gaudinti, tačiau mažesnę dalis lietuviškų knygų.

Birželio 26 gimnazijoje vyko dar prieš gaisrą sušauktas posėdis dėl naujo bendrabučio statybos su Hesseno, Baden-Württembergo ir Federalinės valdžios atstovais. Šiame posėdyje visi pasisakė už naują berniukų bendrabutį, kuris kainuos 3,5 milijonus markių, kurių po milijoną duos visos trys vyriausybės, o 500,000 markių reikės surinkti lietuviams. Posėdyje buvo priimtas ir statybos plano projektas. Bendrabutis turės 30 gyvenamųjų kambarių su 50 vietų, butų vedėjui, kambarį pavaduotojui ir eilę laisvalaikio kambarių berniukams ir mergaitėms. Kiekvienas kambarys turės savo sanitarinius įrengimus. Nutarta statybą dar šiais metais pradėti. Statyba truks 18 mėnesių.

Kadangi ir pilies atstatymas nebus greitesnis, tai jaunuoliai į pilį tikriausiai negrįš gyventi. Jie iš klasių pastato tiesiog persikels į naują berniukų bendrabutį, o pilis bus atremontuota Kultūros institutui, gimnazijos bibliotekai, muzikos ir kitiem šalutiniams kambariams ir bendruomenės reikalams.

Bet dabar pirmiausia pastatysime baraką, kuris su elektros ir šildymo įrengimais kainuos apie 120,000 DM. Kambarių įrengimas klasių pastate su dalim baldų kainuos apie 20,000 DM. 40,000 DM gausime iš draudimo ir 45,000 DM duos Federalinė valdžia. Esame prašę paramos ir Hesseno vyriausybės bei bažnyčių, tačiau turime kreiptis ir į lietuvišką visuomenę, prašydami greitos paramos. Už aukas iš anksto nuoširdžiausiai dėkojame. Bendromis jėgomis ir dabartinius sunkumus nugalėsime.

N. Y. LIETUVIŲ VYRŲ CHORO PERKŪNAS PADĖKA

Š.m. birželio 2 įvyko mūsų choro 20 metų sukaktuvinis koncertas, kurio parengimui savo darbo talka ir dovanomis mieliai prisidėjo mūsų mieli choro bičiuliai. Jiems visiems choro vardu reiškiau nuoširdžią padėką:

Gen. konsului Anicetui Simučui (choro krikšto tėvui) už pareikštus gražius sveikinimus ir linkėjimus; Tryptinio vadovėi Jadvygai Matulaitienei (choro krikšto motinai) už laišku atsiųstus jautrius linkėjimus; koncerto pranešėjai Vidai Jankauskienei — už rūpestingą ir sklandų programos pravedimą; buvusiems mūsų choro dirigentams — Vytautui Stroliai ir Vytautui Daugirdui už draugišką padirgavimą keletos programos dainų; Daliai Sakaitėi — už puikų akomponavimą, dail. Antanui Stelingui — už gražų scenos papuošimą; buvusiems choro ilgamiečiams nariams, gyvenantiems pietuose: — Jonui Šileikiui (Daytona) — už jautrų laišką su sveikinimais visiems ir jo apgailėstą atvykti; Stasiui Vaškiui su Petru Vasiliausku (St. Petersburg) — už jų staigų sumanymą ir ryžtingą įvykdymą — dalyvauti asmeniškai ir kartu dainuoti sukaktuviniame koncerte; Birutei Malinauskienei — už gėles ir gražias rožytes visiems perkuniečiams; už atneštą dovaną loterijai; dail. Vytautui Ignui už gražų grafikos paveikslą; Albinai Ralienei — už "fortunos krepšį"; už įvairias vertingas dovanas; Algii Uknevičiui, Mečiui Vil-

kui, Vladui Kalyčiui, Algii Česnavičiui, Ignui Vasiliauskiui, Antanui Huhes, B. Karmazinienei, Jonui Yancheriui, Povilui Dulkei, Petriui Rasimui, Dionizui Pranckevičiui, Edvardui Leleivai, Vladui Vasikauskiui, Petriui Vasiliauskiui ir Alfonsui Kantakevičiui; už loterijosbiletų platinimą: Evelynai Vasiliauskienei, Vandai Karmazinienei, Angelei Petraitienei ir Birutei Labutienei; prie bilietų kasos: Angelei Petraitienei ir Vandai Karmazinienei; už atneštus biskvitinius kepinus: Anėlei Petraitienei, Stefai Vasikauskienei, Jadvygai Leleivienei, Kanta-kevičienei, Sofijai Pranckevičienei, Julijai Svogūnienei, Eleonorai Tutinienei, Onai Hughes, Anėlei Yančerienei ir B. Karmazinienei; už sveikus, sočius, skanius šiltus ir šaltus patiekalus: vyr. šeimininkei Eugenijai Kezienei ir šeimininkėms: Onai Barauskienei, Uršulei Povilaitienei, Vitalijai Šližienei, Marijai Menčūnienei ir Onutei Povilaitytei, baro nepailstamam šefui Jurgiui Šližiui ir paslaugiams talkininkams Edmundui Vaičiuliui, Onutei Povilaitytei ir Bill Kumetai; Algii Lukoševičiui ir Henrikiui Šatinskiui už elektros ir šviesų tvarkymą; Linui Karmazinui ir Viktorui Karmazinui už kontrolę prie įėjimo.

Visiems, kurių pavardės per neapsižiūrėjimą liko praleistos pakartotinai choro vardu reiškiau nuoširdžiausią padėką.

Lionginas Drangauskas, choro pirmininkas

Vasario 16-tos gimnazijos gaisras berniukų bendrabutyje. Gaisras mokslo metų pradžios nesutrūkdė. Šią iškarpa iš vokiečių spaudos redakcijai atsiuntė Juozas Boley-Bulevičius.

Aukas galite siųsti tiesiog gimnazijai, per savo bendruomenę, o Amerikoje gyvenantys per Balfą, kuris mum nuo pat gimnazijos įsteigimo padeda. Tėv. Alf. Bernatonis, OFM Cap. Kuratorijos valdybos pirm.

A. Šmitas
Gimnazijos direktorius

LOS ANGELES, CALIF.

Šv. Kazimiero parapiinė mokykla naujus mokslo metus pradeda rugsėjo 5, trečiadienį, o li-tuanistinė — rugsėjo 8, šeštadienį, 9 val. ryto.

Vasaros atostogų metu Šv. Kazimiero parapiinės mokyklos penkios klasės papuoštos naujomis grindimis. Parapijos mecenatas Vincas Dovydaitis rengiasi išdažyti kai kuriuos mokyklos ir salės kambarius.

Metinis parapijos balius su loterija rengiamas spalio 17. Šio renginio pelnas bus skiriamas mokyklos remonto išlaidoms sumažinti. Klasių kambariuose grindų įdėjimas kainavo 6,527 dol.

Nancy Speecher, parapijos komiteto pirmininkė Frank Speecher žmona, iškankinta sunkios vėžio ligos, mirė liepos 8, sulaukusi 75 m. amžiaus. Jos mirtis sukrėtė visą Los Angeles Šv. Kazimiero parapiją, kuriai ji dirbo ir kurią rėmė per pastutinius 36 metus. Velionė priklausė prie Lietuvos vyčių, Katalikų Moterų Sąjungos ir šio šių organizacijų valdybose svarbias pareigas. Speecheriai yra daug padėję naujesiems ateiviams įsikurti Los Angeles kolonijoj. Velionė ne tik daug talkindavo lietuvių parapijos renginiuose, bet taip pat pasižymėjo vaishingumu savo namuose.

Lietuvių Dienų žurnalo metinė gegužinė - piknikas įvyks rugsėjo 23, sekmadienį, 12:30 val. popiet Šv. Kazimiero parapijos viršutinėje salėje.

Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubu narių susirinkimas vyks rugsėjo 9, sekmadienį, tuoj po lietuviškų pamaldų, Šv. Kazimiero parapijos viršutinėje salėje.

Los Angeles J. Daumanto šaulių kuopa rugsėjo 16, sekmadienį, švenčia šaulišką veiklos 20-ties metų sukaktį. 10:30 val. ryto Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje pamaldos už mirusius šaulius ir partizanus. 12:15 val. minėjimas - akademija, meninė dalis ir pietūs parapijos salėje.

Draudžiamosios spaudos para-da rugsėjo 29 - 30 vyks Šv. Kazimiero parapijos salėje. Rugsėjo 29, šeštadienį, 7:30 val. vak. bus Broniaus Kvickio pagerbimas, jo knygų paminėjimas ir draudžiamosios spaudos skaidrių rodymas. Rugsėjo 30, sekmadienį, vyks paroda. Rengia skautai akademikai (pirm. Gediminas Leškys) ir LB Vakarų apygarda (pirm. Rimtautas Dabšys). — L.Z.K.

ŠV. KAZIMIERAS PAGERBTAS VENECUELOJE

Daug kur pasaulyje buvo atžymėta Lietuvos globėjo šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktis, tačiau vienos išskilmės išsi-skyrė iš visų kitų tuo, kad įvyko ne tik šv. Kazimiero vardo bažnyčioje, bet ir to paties vardo miestelyje — San Casimiro, kuris yra Venecueloje, apie 80 kilometrų nuo sostinės Caracaso.

Miestelis yra senas, įkurtas prieš daugiau negu du šimtus metų. Apie jo egzistenciją lietuvi-ai iš viso nežinojo, kol po II-ojo pasaulinio karo Venecueloje neatsirado lietuvių tremtinių.

Buvo natūralu, kad lietuvių tautos globėjo jubiliejus būtų deramai atšvęstas ir šiame jo vardu pavadintame tolimame Venecuelos miestelyje. Išskilmė

SUNNY HILLS, FLA.

Čia įsikūrusių lietuvių gyvenimas juda. Po atostogų muzi-ka Vincas Mamaitis pradėjo dirbti su "Antros jaunystės" choru, parengdamas naują programą.

Rugpjūčio 14 choristės buvo pakviestos padainuoti kelias dainas Chipley Kiwanis klube. Tos dienos programai vadovavo Vytautas Beleckas. Jis labai išsamiai apibūdino Lietuvos dabartinę padėtį, pabrėždamas, kad Amerikos žmonėms sunku suprasti rusų apgaules ir žmonių naikinimą užimtuose kraštuose. Todėl daugelis lietuvių paliko viską ir atsidūrė šitame svetingame krašte. Kalbėtojas pabrėžė, kad lietuviai yra darbštūs, kultūringi, išsimokslinę žmonės, todėl nė vienas iš jų nėra išlaikymo našta Amerikai. Daugelis, užsidirbę pinigų, atvažiavo į Sunny Hills praleisti senatvės.

Po to buvo pakviesta Genė Beleckienė apibūdinti lietuviškų tautinių drabužių, gintaro ir dainų, kurias moterys padainavo.

Kiwanis klubo nariai nuoširdžiai dėkoja visoms moterims už gražią programą, atskirai dėkoja muzikui V. Mamaičiui ir G.V. Beleckams. Visos choro narės buvo pavaišintos.

Moterų chorui tai buvo graži išvyka su gražiu pasirodymu ir Lietuvos vardo pagarsinimu. (V)

pravedimu pasirūpino Vytauto Dambravos vadovaujama Venecuelos Lietuvių Bendruomenė.

Mišias aukoti buvo pakviestas Caracaso vyskupas Delgado Avila, buvo atgabenta daug informacinės medžiagos apie Lietuvą, siekiant supažindinti miestelio gyventojus su Lietuvos istorija, šv. Kazimieru ir su dabartinę sunkia katalikiškosios lietuvių tautos padėtimi svietimoje priešpaužoje.

Jubiliejinėse išskilmėse dalyvavo daugiau negu trys tūkstančiai žmonių, jų tarpe nemažai vietos gyventojų juodųjų. Pamaldų metu visi meldėsi už Lietuvą ir lietuvių tautą, prie didžiojo altoriaus šalia gyvų gėlių vainikais papuoštos šv. Kazimiero statulos buvo Lietuvos trispalvė, iš Caracaso atvykęs lietuvių jaunimas buvo apsi-rėngęs tautiniais drabužiais, buvo giedamos lietuviškos giesmės.

Šis išskirtinis šv. Kazimiero minėjimas jo vardo miestelyje plačiai nuaidėjo po visą Venecuelą.

— Chicago Lietuvių Filatelistų draugija spalio 20-21 Chicago Jaunimo Centre rengia pašto ženklų, medalių, Dariaus-Girėno žygio suvenyrų parodą.

BALTINUKAI — T SHIRTS, trijų spalvų, su Lietuvos trispalve ir Vytimi bei įrašu "Lithuanian and proud of it": vaikai (boy's size) S (6-8), M (10-12), L (14-16), suaugusiems (man's size) S (34-36), M (38-40), L (42-44), XL (46-48). Kaina su persiuntimu tik 8 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DAYTONA BEACH, FLORIDA

Statyba jau pradėta! Lietuviai jau išpiko 25%. Nuo \$44,500. Villa Nova Plantation Townhouses. 2 mieg., pusantros vonios, baseinas, tenisas, 3 mi. į plažią, prie autobusų, krautvių. Rašykite į lietuvišką įstaigą: Daytona Beach Real Estate Center, Inc., 607 Lemon St., Port Orange, FL 32019.

Dana Alksnienė

Sigita Ramanauskienė

— Kanados Lietuvių Dienos vyks Hamiltone spalio 5-7. Šventė susidės iš kultūrinio, religinio ir sportinio renginių. Rengimo komitetui pirmininkauja K. Deksnys. Bus dramos teatro "Aukuro" pasirodymas. Sportininkai pasirodys krepšinio, ledo ritulio ir golfo rungtynėse. Katalikų pamaldos vyks katedroj, evangelikų — Faith bažnyčioj. Koncerte pasirodys 16 Kanados dainos vienietų. Rengiamos meno parodos.

— Balfas skelbia šukio konkursą. Balfos veiklos 40 metų sukaktis bus apvainikuota rudens vėjumi — artimo meilės didžiaja demonstracija. Balfos rėmėjai ta progą skelbia šukio konkursą. Pirmą premija — 50 dol., antra — 30 dol., trečia — 20 dol. Šukius prašoma siųsti konkursams nustatyta tvarka: su šukių, atskirame uždareme voke įrašyti savo pavardę ir adresą. Šukius siųsti iki rugsėjo 15 adresu: Balfas — šukio konkursas, 2558 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629.

— VII Lietuvių tautinių šokių šventės lešų telkimo komisija iš viso aukų surinko 40,839 dol.

— Dr. Alfonsas Stankaitis, kuris ištyrė ir pertvarkė Vermont valstijos maisto sveikatingumo tarnybą, pakeldamas jos tarnautojų veiksmingumą, birželio 12 Washingtono Žemės ūkio departamento įstaigoje buvo apdovanotas "Superior Service" žyme-niu.

— Teologijos studentas Edis Putrimas bus šventinamas dijakonu rugsėjo 3, pirmadienį, 10 val. ryto Lietuvos kankinių bažnyčioje, Mississauga, Ont., prie Toronto. Apeigas atliks vysk. A. Deksnys.

— Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijoj į narius mokslininkus pakelti: dr. Romualdas Zalubas, prof. dr. Juozas Navikas, kun. dr. Antanas Paškus, kun. prof. Antanas Rubšys.

— Antanas Mončys, Paryžiuje gyvenęs skulptorius, rugpjūčio mėnesį įsijungs į vasarinius dailės kursus "Kunst Kurse Bosen 84" V. Vokietijoj. Kursantam jis dėstys medžio ir akmens skulptūrą. Liepos mėnesį jis savo darbų parodą surengė Prancūzijoje, buvusio XII s. vienuolyno Beauport patalpose Paimpole, Cotes du Nord.

— Į olimpinis žaidimus, vykusius Los Angeles, Calif., Xerox bendrovė išrinko stebėtojų kelionei keletą aukštųjų mokyklų direktorių. Tarp jų buvo išrinkta ir sesuo Julija Shinauskas, Marijos aukštesniosios mokyklos direktorė Chicagoj.

— LSS skautininkų skyriaus ruošiamas suvažiavimas įvyks spalio 6-7 Ramada Inn, 28611 Euclid Ave., Wickliffe, Ohio 44092. Registruotis iki rugsėjo 15, atsiunčiant 10 dol. registracijos mokesį, adresu: ps. J. Taorienė, 17310 Harland Ave., Cleveland, Ohio 44119. Tel. 216 531-9491.

— Nauji Darbininko skaitytojai: T. Prapuolenis, Worcester, Mass., M. Burbienė, Brockton, Mass. Užsakę kitiem: P. Pranis, Vista, Calif., — Br. Papšui, Los Angeles, Calif. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsąkytojam. Naujienas skaitytojam Darbininko numeratai pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metam.

Baimė

— Ar nepasakysite, kuri dabar valanda?

— Ne, nepasakysiu, nes ant-
raip mes pradėsime pokalbį. Jūs
prisistatysite man, o aš jums.
Po to paaiškins, kad mudu vyksta-
tame į vieną ir tą patį miestą.
Aš pakviesiu jus pietų į namus,
o ten jūs susitiksime su mano
duka, kuri jums patiks, ir jūs
paprasytė jos rankos. O kuri-
ems galams man reikalingas
žentas, kuris nesugeba nusipirkti
laikrodžio!

Bėdos su moterimis

Vieno fabriko direktorius Švei-
carijot atsisakė priimti darban-
moteris. Direktoriui paaiškino,
dėl ko taip daro:

“Jei moteris labai negraži,
vyrai nenori kartu su ja dirbti,
o jei labai graži — negali kartu
dirbti.”

Neklaudinga išvada

— Mūsų kaimynas Jonaitis
greičiausiai sėdi kalėjime.

— O iš ko taip sprendi?

— Kai paklausiausio jo žmoną,
kada galėsiu su juo pasimatyti,
tai ji pažiūrėjo ne į laikrodį,
bet į kalendorių.

Lygiosios

— Mano žmona susiginčijo su
elektros bendrove, — sako Jo-
nas.

— Kas laimėjo? — klausia Jo-
kūbas.

— Buvo lygiosios. Mes negau-
nam elektros, o jie negauna pi-
nigų, — paaiškina Jonas.

Kieno buvo jis dėdė?

Amerikiečių Williamsų gyve-
nimas buvo tikrai nelaimingas,
ir abu jie kaltino senąjį dėdę
Ezrą. Dvylika metų tas dėdė
išgyveno jų šeimoj, nuolat niurz-
gėdamas, visada kuo nors nepa-
tenkintas ir visada pirmasis prie
stalo. Pagaliau susirgo ir mirė.
Nulydėjo jį Williamsai į amžio-
nyjo poilsio vietą, o grįžtant na-
mo, vyras ir sako žmonai:

— Brangute, žinai, prisipažin-
siu tau, kad, jei nebūčiau tavęs
taip mylėjęs, tai seniai būčiau
palikęs tave, nebepakęsdamas
to tavo dėdės Ezros.

— Mano dėdės Ezros! — nu-
stebusi sušuko žmona. — Aš
galvojau, kad Ezra yra tavo dėdė.

Atsimušė dalgis į akmenį

Vienas turtingas biznieri-
us įsimylėjo į artistę.

Norėdamas apsisaugoti nuo
įsivėlimo į skandalą, jis pasisam-
dė privatų detektyvą ištirti mer-
ginos praeičiai.

Po kiek laiko atėjo raportas,
kuriame pasakta:

“Mergina kilusi iš geros šei-
mos, ir jos reputacija kuo ge-
riausia. Tik pastaruoju laiku ji
pradėjo draugauti su tokiu biz-
nieriū, kurio vardas yra gero-
kai suteptas”.

**NAUJAUSIOS
KNYGOS**

J. Puzino, Rinkiniai raštai.
I ir II tomas. Irišti į kietus vir-
šelius. Už abu tomus 35 dol.

B. Kviklio, Kauno arkivysku-
pija. Gausiai iliustruota, irišta.
23 dol.

E. Juciūtė, Igarkos
Naujamiestis. Lietuvių tremti-
nių gyvenimas Sibire. Irišta. 10
dol.

M. Blynas, Lietuvos senovės
paminklai. Iliustruota. 10 dol.

M. Krupavičius. Visuomeni-
niai klausimai. Irišta. 18 dol.

Vytė Nemunėlis. Mažųjų die-
nos. Poezija vaikam. 8 dol.

J. Matulaičio kelias į Vilniaus
vyskupo sostą. 4 dol.

B. Ramanauskas, OFM, Aš
savo dalį atlikau... Religinų
straipsnių rinkinys, 12 dol.

A. Gailiūšis, Visaip atsitinka.
Novelės, 6 dol.

V. Kavaliūnas, Dalia. Roma-
nas, kietais viršeliais, 7 dol.

Sese, budėk. Lietuvių skaučių
seserija. Irišta. 20 dol.

A. Budreckis, DLK Algirdas.
Istorinis veikalas, irištas. 16
dol.

A. Rukša, Kovos dėl Lietuvos
nepriklausomybės. III tomas,
irištas. 19 dol.

M. Karaša, Gyvenimo su-
kuriuose. Irišta. 12 dol.

E. Juciūtė, Pėdos mirties zo-
noje. Pergyvenimai Sibire. 10
dol.

S. Yla, M. K. Čiurlionis kū-
rėjas ir žmogus. Irišta. 15
dol.

G. Tautvytis, Gyvenimas oku-
puotoj Lietuvoj. 10.00 dol.

S. Ylos, Ateitininkų vadovas.
II laida. 8 dol.

II Pasaulio Lietuvių Dienos.
5 dol.

Br. Raila, Kitokios Lietuvos
ilgesys. 5 dol.

R. Raid, Wenn die Sowjets
kommen. Vokiečių kalba apie
sovietų žiaurumus okupacijos
metu Pabaltijo kraštuose. 12 dol.

Laisvės besiekiant. Lietuvos
Laisvės Kovotojų Sąjungos in-
šas į antinacinę rezistenciją.
Minkštai viršeliais 12 dol.

Dr. Wilhelm Storost-Vydnas,
Sieben Hundred Jahre
Deutsch-Litauischer Beziehun-
gen. Irišta. 14 dol.

Prof. Z. Ivinskis, Šv. Kazi-
mieras. 4 dol.

Prof. J. Brazaitis, Raštai, I, II,
III ir IV tomai. Irišti. Po 15
dol.

A. Musteikis, Dangaus ir žemės
šaknys. Romanas. 10 dol.

R. K. Vidžiūnienė, Vieno va-
karo melancholija. Novelės 7
dol.

A. Grauslys, Jieškau tavo vei-
do. Religinų straipsnių rinki-
nys. Antra laida. 10 dol.

K. Ostrauskas, Gundymai.
Kietais viršeliais. 8 dol.

Vysk. V. Brizgys, II Vatnano
mintys ir lietuviai susirinkime.
Kietais viršeliais. 6 dol.

A. Šapoka, Lietuvos istorija.
Irišta. 17 dol.

S. Raštikis, Lietuvos likimo
keliais. 18 dol.

A. Tyruolis, Vainikas, Kry-
žius, Lelija. Šv. Kazimiero gro-
žinės literatūros antologija. 9
dol.

Prof. J. Eretas tarnyboj Lie-
tuvai. Straipsnių rinkinys. 4
dol.

P. Gudelis, Joniškėlio partizanų
atsiminimai. II dalis. 6
dol.

Vysk. V. Brizgys, Žmogus
realiame gyvenime. 5 dol.

**VĖL GAUNAMOS
MELODINGOS
PLOKŠTELĖS**

Gina Čapkauskienė — lietuvių
kompozitorių dainos ir tarptau-
tinių operų arijos. Plokštelė ar-
ba kasetė 10 dol.

Tarp tostų ir dainų — Rimo
Kaspučio Romantika. 9 dol.

Dainos, muzika ir gėlės — lie-
tuvių kompozitorių sukurtos
dainos Prano Lemberto žo-
džiam. Įdainuota solistų, due-
tų ir choro. 8 dol.

Persiuntimui pridedamas 1
dol.

Gaunama Darbininko admini-
stracijoj, 341 Highland Blvd.,
Brooklyn, N.Y. 11207.

**GAUNAMAS PILNAS
“AUŠROS” TEKSTAS**

“Ausra”, Lietuvos atgimimo
laikraštis, pilnai perspausdin-
tas dviejuose tomuose. Tai Lie-
tuvių Istorijos Draugijos red-
guotas leidinys. Du didžiuliai
tomai, irišti, kainuoja po 20 dol.
Persiuntimui pridedama po 1.50
dol. už kiekvieną tomą. Šis svar-
bus leidinys, o taip pat ir kitos
lietuviškos knygos, lietuviškos
plokštelės, suvenyrai gaunama
Darbininko administracijoj, 341
Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.
11207.

Savo vaikams, kurie, baigę
mokslo, išsikelia gyventi į kitus
miestus, užprenumeruok Darbi-
ninką. Tai bus jiems geriausia
dovana.

Publius Vergilius Maro, Geor-
gikos, vertė A. Nyka-Niliūnas.
Albumo formatas, irišta. 10 dol.

A. Grauslys, Jieškau Tavo vei-
do, 10 dol.

Erlėnas, Girių sargai, apy-
sakos. 3 dol.

V. Nemunėlis, Mažųjų dienos.
8 dol.

P. Razminas, Kražiai. Ilius-
truota, irišta. 12 dol.

O. Mikailaitė, Pumpučio pa-
sauliukas, gausiai iliustruota. 3
dol.

A. Gustaitis, Algis Trakys ir
Taksiukas Šleivys. Vaikam.
Iliustruota. 2 dol.

A. Gustaitis, Lietuva Europos
nugalėtoja, su 80 iliustracijų
krepšinio pergalej. 2.50.

Gynybių Vilniaus sienų nu-
griovimas, vertė M. Blynas. 3
dol.

Korp. Ramovė, V.D. Universi-
teto studentų atsargos karininkų
atsiminimai. Red. J. Karka.
Didesnio formato. 10 dol.

K. Gečys, Katalikiškoji Lietu-
va. Irišta. 5 dol.

J. Budrys, Kontražvalgyba
Lietuvoj. 3 dol.

Br. Kviklys, Telšių vyskupija.
Irišta. 20 dol.

Br. Kviklys, Vilkaviškio vysku-
pija. Irišta. 23 dol.

Ausra — I tomas. Irištas.
20 dol.

Ausra — II tomas. Irištas.
20 dol.

J. Puzinas, Petras Avizonis.
Irištas. 10 dol.

J. Eretas, St. Šalkausio bio-
grafija. Irišta. 5 dol.

St. Yla, Jurgis Matulaitis. Bio-
grafija. 5 dol.

J. Kaributas, Kelionė aplink
pasaulį. 4 dol.

Šv. Raštas, Naujasis Testa-
mentas. Irištas. 6 dol.

V. Sruogienė, Lietuvos stei-
giamasis seimas. 5 dol.

M. Blynas, Nostradamus ir
pranašystės — Erdvės paslap-
tys. 5 dol.

Vysk. V. Brizgys, K. Kaupai-
tė, motina Marija. 5 dol.

J. Dainauskas, Aušra, 1980
kovo — 1980 gruodžio 6 dol.

J. Vaišnys, Dabartinė lie-
tuvių kalbos rašyba. 3 dol.

P. Gaučio vertimas. Pirmasis
stebuklas. Azorin. 5 dol.

K. Pažėraitė, Svetimi vėjai. 6
dol.

A. Landsbergis, Muzika įžen-
giant į neregėtus miestus. 6
dol.

Persiuntimui pridedamas 1
dol.

Šios ir kitos lietuviškos nau-
jos knygos, lietuviškos muzi-
kos plokštelės ir įvairūs suveni-
rai gaunama Darbininko admini-
stracijoj, 341 Highland Blvd.,
Brooklyn, N.Y. 11207.

1984 KELIONĖS Į LIETUVĄ

**10 DIENŲ LIAUDIES MENO ESKURSIJA
LIETUVOJE IR DVI NAKTYS HELSINKY**

No. 103: spalio 3 iki 17 \$1,549.00

Šios ekskursijos tikslas yra Lietuvos liaudies meno paži-
nimas. Bus aplankoma: KAUNE — menų verslo imonė:
tautinių drabužių siuvimas, juostų audimas ir krepšelių
pynimas, VILNIUJ — susitikimas su liaudies menininkais ir
dainininkais, apsilankymas Verkių muziejų, kanklių muzi-
kos koncertas, DRUSKININKUOSE — apsilankymas gintaro
apdirbimo fabrike, RUMŠIŠKĖSE — išvyka į Liaudies
Buities Muziejų ir liaudies muzikos koncertas.

KITOS 10 DIENŲ ESKURSIJOS LIETUVOJ

No. 918B: rugsėjo 18 - spalio 4 \$1,829.00
10 dienų Vilniuj, 3 Varšuvoj, 1 Frankfurte

No. 117: lapkričio 7 - 21 \$1,349.00
10 dienų Vilniuj, 3 Varšuvoj, 1 Frankfurte

No. 117: lapkričio 7 - 21 \$1,349.00
10 dienų Vilniuj, 2 Helsinky

No. 128: Naujų Metų sutikimas Lietuvoj
gruodžio 28 - sausio 11 \$1,449.00
10 dienų Vilniuj, 2 Helsinky

KITOS ESKURSIJOS

No. 917: rugsėjo 17 - 26 \$1,259.00
6 dienos Vilniuj, 2 Helsinky

No. 101: spalio 1-12 \$1,289
6 dienos Vilniuj, 2 Maskvoj, 2 Leningrade, 2 Helsinky

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS

293 AUBURN ST.

NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:

giminių iškvietimo dokumentus
nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas
dovanas giminėm Lietuvoje
tarpininkaujama palikimų sutvarkyme

AIDAI — vienas geriausių
kultūros žurnalų išsivijoj.
Ar juos prenumeruoti?

FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

86-01 114 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418

Tel. (212) 441-6799

TAUPYMO CERTIFIKATAI:

SUMA	TERMINAS	METINIS PRIEAUGLIS	KURSAS
\$500 - 20,000	6 mėn.	11.73%	11.25%
	12 mėn.	11.84%	11.35%
	24 mėn.	11.95%	11.45%
	36 mėn.	12.00%	11.50%
\$20,000 \$50,000	6 mėn.	12.00%	11.50%
	12 mėn.	12.17%	11.65%
	24 mėn.	12.22%	11.70%
	36 mėn.	12.28%	11.75%

\$50,000 IR DAUGIAU — PAGAL SUSITARIMĄ

IRA CERTIFIKATAI:

\$2,000 - 4,000 per metus	Nuo 1 iki 6 metų	12.55%	12%
------------------------------	---------------------	--------	-----

REGULIARIOS SANTAUPOS:

METINIS PRIEAUGLIS 9.42%	APSKAIČIAVIMAS KASDIEN
DABARTINIS KURSAS 9%	

VISOS SANTAUPOS VALDŽIOS APDRAUSTOS IKI \$100,000.

LITHUANIA 700 YEARS

(IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St.
Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista.
Puiki dovana kitataučiam ir lietuviam, naudojančiam tik anglų
kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.
11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 16 dol. Persiuntimas —
postage 1 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą deda-
mas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratęsti prenumeratą 1984 metam

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojам pirmuosius metus
kainuoja tik 12 dol. Visiem kitiem prenumerata — 15 dol.
metam.

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

IŠPARDAVIMAS

Trys knygos su persiuntimu
už 2 dol. Tai P. Narvydo pa-
sakojimai iš Lietuvos laisvės ko-
vų, J. Jaškausko apysaka iš Lie-
tuvos nepriklausomo gyvenimo
pradžios, A. Žemaičio "Lietuvos
vaizdeliai" arba to paties au-
toriaus "Nutuliosios dienos".
Gaunama Darbininko admini-
stracijoj, 341 Highland Blvd.,
Brooklyn, N.Y. 11207.

LITHUANIAN COOKERY

(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių
receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su
plastiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8
dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-
Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

Šv. Kazimiero medalis, išleis-
tas jubiliejui rengti komiteto, jau
gaunamas Darbininko admini-
stracijoj. Medalis bronzinis, įde-
tas į plastikinę dėžutę. Kaina 10
dol. Persiuntimui pridedamas
dar 1 dol.

ROŽĖ ANT PR. NAUJOKAIČIO KARSTO

Prano Naujokaičio laidotuvės

Pranas Naujokaitis nors ir buvo persekiojamas kelių ligų, bet mūrė nuo memengito rugpjūčio 12. Atsisveikinimas buvo rugpjūčio 15 vakare. Čia rožančių ir maldas sukalbėjo kun. Viktoras Dabušis, specialiai atvykęs į šias laidotuves iš Floridos. Jis dar tarė ir atsisveikinimo žodį. Taip pat kalbėjo Kazys Jankūnas, New Jersey LB apygardos pirmininkas, gi Virginija Sirusienė paskaitė šiai progai parinktų eilių iš paskutinio velionio eilių rinkinio "Saulėleidis".

Pamaldos bažnyčioje
Rugpjūčio 16, ketvirtadienį, 10 val. Patersono lietuvių Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje buvo gražios laidotuvės pamaldos. Mišias koncelebravo kun. Viktoras Dabušis, kun. Zenonas Smilga ir Darbininko redaktoriaus Tėv. Kornelijus Bučmys, OFM. Mišių skaitymus atliko velionio vaikai: Dalia ir Gediminas.

Per mišias Julius Veblaitis

smuiku pagrojo: Bacho — Arioso, Gruodžio — Tėve mūsų (giesmę giedojo drauge ir vargonininkė), per komunią — Bacho — Gounod — Ave Maria.

Parapijos vargonininkė Eleonora Vaičiūtė-Williams turi gražų lyrinį soprano balsą ir mišių metu labai jautriai giedojo reikiamas laidotuvių giesmes.

Pamaldose dalyvavo nemažas būrys Patersono lietuvių.

Pervežamas į Šv. Jono kapines
Pasibaigus pamaldom, sugiedojus Viešpaties Angelą, karstą išnešė iš bažnyčios ir perkėlė į laidotuvių automobilį. Iš Patersono pasijudino ilga automobilių vilkstinė ir velionį pervežė į Šv. Jono kapines Brooklyne. Šv. Jono kapinėse 1953 buvo palaidota jo pirmoji žmona. Jos kape dabar ir buvo palaidotas Pranas Naujokaitis.

Čia visa vilkstinė atvažiavo apie pusę pirmos. Karstą padėjo prie duobės. Paskutines laidotu-

(nukelta į 8 psl.)

50-oji Minkų gegužinė

1934 balandžio 1 Naujojoje Anglijoje pirmą kartą pasigirdo radijo bangomis lietuviškas žodis. Šiais metais balandžio 1 suėjo 50 metų nuo dienos, kada Steponas ir Valentina Minkai be praėjusios savaitės radijo bangomis, savaitraštį Darbininką ir kitus laikraščius. Iš šių prekių turto negalima susikrauti, bet tokios krautuvės yra labai reikalingos. Be Chicagos, gal mažai kur kitur toks lietuviškas patarnavimas yra. Be to, kai buvo paskelbtas vėjus Lietuvos atstovybės pastatų atnaujinimui, Minkai pirmieji su didesne suma atsiliepė.

Minkai, švęsdami šios radijo valandėlės, o taip pat ir savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį, dar vis nenuleidžia rankų. Kiekvieną sekmadienį juos girdime radijo bangomis. Balandžio 1 šios sukakties proga jie surengė vakarą, kur meninę programą atliko "Paslapties" trio iš Hartfordo ir aktorius Vitalis Žukauskas, vadinamas "vieno žmogaus teatras" iš New Yorko. Gi rugpjūčio 12 surengė gegužinę Romuvos parke Brocktone su ilga ir įdomia programa. Ukrainiečių tautinių šokių ansamblis "Sijanka" pasirodė su savo tautiniais šokiais. Reikia pripažinti, kad tai puikūs šokėjai ir puikiai reprezentuoja savo tautą. Gražūs tautiniai kostiumai, veiduose deganti graži šypseną per visus šokius. O apie šokių gyvumą, jėgą, greitį ir miklumą sunku apsaityti. Reikia jus matyti.

Buvo Naujosios Anglijos iškiliosios lietuviškos rinkimai. Ja buvo išrinkta Rūta Buivyte, aukštesniosios mokyklos paskutinės klasės mokinė. Ją gerai pažįstu. Rūta yra ne tik graži, bet labai gražiai išauklėta ir labai lietuviška mergaitė. Be akcento kalba lietuviškai. Tai mergaitė, kokių šiandien išsivijoj jau ne taip lengva surasti, nes dauguma eina su nauja gyvenimo srove. Gražuolės ženklą Rūtai įteikė praėjusių metų gražuolė Verutė Bizinkauskaitė.

Tos programos ir lietuviškos palaikymui kasmet jie rengdavo žiemos metu renginius su vaidintojais, solistais ir paskaitininkais salėse, o vasaros metu iš Bostono ir net iš tolimų apylinkių jie kviesdavo lietuvius į gamtą — į gegužines, kurias čia vadina piknikais.

Steponas Minkus yra baigęs teisės mokslus, o Valentina Minkienė — muzikos konservatoriją. Tas jų išsimokslinimas padėjo jiems ir šiame darbe. Tačiau savo pragyvenimui jie pasirinko lietuvišką dirvą. So. Bostone jie atidarė gėlių ir dovanų krautuvę. Joje be gėlių, yra lietuviški laik-

raščiai, lietuviškos knygos, lietuviški tautiniai audiniai, rankdarbiai ir drožiniai, o taip pat ir gintaras. Be to, jie kas sekmadienį ragina lietuvius užsisakyti lietuvišką dienraštį Draugą, savaitraštį Darbininką ir kitus laikraščius. Iš šių prekių turto negalima susikrauti, bet tokios krautuvės yra labai reikalingos. Be Chicagos, gal mažai kur kitur toks lietuviškas patarnavimas yra. Be to, kai buvo paskelbtas vėjus Lietuvos atstovybės pastatų atnaujinimui, Minkai pirmieji su didesne suma atsiliepė.

Minkai, švęsdami šios radijo valandėlės, o taip pat ir savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį, dar vis nenuleidžia rankų. Kiekvieną sekmadienį juos girdime radijo bangomis. Balandžio 1 šios sukakties proga jie surengė vakarą, kur meninę programą atliko "Paslapties" trio iš Hartfordo ir aktorius Vitalis Žukauskas, vadinamas "vieno žmogaus teatras" iš New Yorko. Gi rugpjūčio 12 surengė gegužinę Romuvos parke Brocktone su ilga ir įdomia programa. Ukrainiečių tautinių šokių ansamblis "Sijanka" pasirodė su savo tautiniais šokiais. Reikia pripažinti, kad tai puikūs šokėjai ir puikiai reprezentuoja savo tautą. Gražūs tautiniai kostiumai, veiduose deganti graži šypseną per visus šokius. O apie šokių gyvumą, jėgą, greitį ir miklumą sunku apsaityti. Reikia jus matyti.

Buvo Naujosios Anglijos iškiliosios lietuviškos rinkimai. Ja buvo išrinkta Rūta Buivyte, aukštesniosios mokyklos paskutinės klasės mokinė. Ją gerai pažįstu. Rūta yra ne tik graži, bet labai gražiai išauklėta ir labai lietuviška mergaitė. Be akcento kalba lietuviškai. Tai mergaitė, kokių šiandien išsivijoj jau ne taip lengva surasti, nes dauguma eina su nauja gyvenimo srove. Gražuolės ženklą Rūtai įteikė praėjusių metų gražuolė Verutė Bizinkauskaitė.

Rūta taip pat gavo gražią statulą, raudonų rožių didelę puokštę ir kitų dovanų.

Vėliau vyko šokiai ir šokių varžybos, įžangos ir kiti laimėjimai Diena buvo darganota. Tad viskas vyko pastogėje — salėje.

Lietuviai turime būti dėkingi Minkam už jų lietuvišką darbą, ypatingai tada, kai tam darbu trūko darbininkų, o jie visomis savo galiomis plūšėjo lietuviškoje dirvoje.

Įvertinta Vida Ivanauskaitė

The Boston Herald laikraštis rugpjūčio 10 įdėjo Vidos Ivanauskaitės ir jos tėvelių — Nijolės ir Adolfo Ivanauskų fotografijas ir parašė straipsnį "Vida's a true patriot". Straipsnyje rašoma, kad 15 metų mergaitė iš Mattapa, kuri lankanti St. Gregory's High School, mokykloje parašiusi rašto darbą "Essay" apie patriotizmą. Tas jos rašinys buvęs pasiūstas Amerikos veteranų sąjungai. Sąjunga gavusi tūkstančius rašinių, bet Vidos buvęs pripažintas geriausiu. Veteranų sąjunga pakvietė Vidą su jos mamyte Nijole į veteranų suvažiavimą Knoxville, Tenn. Ten ji rugpjūčio 10 skaitysianti tą savo rašinį tūkstančiam Amerikos karių veteranų. Vidai ir jos mamyte Nijole į veteranų suvažiavimą Knoxville, Tenn. Ten ji rugpjūčio 10 skaitysianti tą savo rašinį tūkstančiam Amerikos karių veteranų. Vidai ir jos mamyte Nijole į veteranų suvažiavimą Knoxville, Tenn. Ten ji rugpjūčio 10 skaitysianti tą savo rašinį tūkstančiam Amerikos karių veteranų. Vidai ir jos mamyte Nijole į veteranų suvažiavimą Knoxville, Tenn. Ten ji rugpjūčio 10 skaitysianti tą savo rašinį tūkstančiam Amerikos karių veteranų.

The Boston Herald rašo, jog Vidos tėvai yra lietuviai, o tėvas Korėjos karo veteranas.

Mes irgi vertiname Vidą Ivanauskaitę už jos rašinį, o, be to, kad ji pasisakė, jog yra lietuviškos Vidos seneliai Ivanauskai yra ankstesnės kartos ateiviai ir labai daug dirbo lietuviškose organizacijose. Senelis Adolfas yra miręs, o močiutė yra gyva ir dirba lietuviškoje organizacijoje.

BOSTONO RENGINIAI

Rugsėjo 9 — Tautos šventės minėjimas.

Rugsėjo 16 d. 3 val. So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos 85 metų sukakties balius-banketas.

Rugsėjo 29 kultūrinis renginys šv. Kazimiero garbei So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje.

Spalio 7 Laisvės Varpo rudens renginys So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje.

Spalio 13 - 14 — Montrealio audejų ir tautodailės grupės "Vaišvorykštė" paroda, Lietuvių Piliečių d-jos II-ro aukšto salėje.

Spalio 14 Sv. Kryžiaus Bostono katedroje 3 val. mišios, kurias aukos arkivyskupas Bernard Law šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties minėjime.

Spalio 21 d. 3 val. dr. Vytenio Vasyliūno vargonų koncertas šv. Kazimiero garbei First & Second Church salėje Bostone.

Lapkričio 3 — Balfio banketas Brocktone, Sandaros klube.

Lapkričio 11 — Šv. Petro parapijos bazaras.

Lapkričio 25 kariuomenės šventės minėjimas. Rengia Lietuvių Karių S-gos Bostono skyrius.

Vasario 10 operos solistės Lilijos Šukytės koncertas Jordan Hall salėje. Rengia Baltų draugija.

Balandžio 21 — Laisvės Varpo pavasarinis renginys.

BOSTON MASS — WLYN 1360 AM bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

A. A. PRANUI NAUJOKAIČIUI,

rašytojui, literatūros istorikui ir kritikui, mūsų laikraščio uoliam bendradarbiui, mirus, jo žmonai, sūnui ir dukrai reiškiam gilia užuojautą.

Darbininko redakcija ir administracija

A.A. JUOZUI VALAIČIUI

mirus, skausmo prislėgtai žmonai Gertrudai, seseriai Magdalenai Ulėnienėi ir kitiems giminėms reiškiam gilia užuojautą ir kartu liūdime

V. Gudienė ir dukterys

PADĖKA A.A. EMILIJAI VAINAUSKIENEI

po sunkios ligos mirė 1984 m. liepos mėn. 5 d. Matulaičio namuose Putname ir buvo palaidota iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Cypress Hills kapinėse Brooklyne šalia a.a. vyro Prano.

Reiškiam nuoširdžią padėką už Šv. Mišias, aukotas Apreiškimo bažnyčioje klebonui J. Pakalniškiui, kun. V. Piktarnai ir kun. S. Railai; klebonui J. Pakalniškiui už palydėjimą į Cypress Hills kapines; Matulaičio namų kapelionui kun. R. Krasauskui už aukotas Šv. Mišias Matulaičio namų koplyčioje ir už dažną lankymą ligoje ir per paskutines velionės gyvenimo valandas; seselei Aloyzai už atidžią priežiūrą ir maldas, kurias kalbėdavo kartu su velione; muzikui V. Railui už vargonų muziką ir M. Razgaičiui už pagiedojimą; R. Kezliui ir dr. J.J. Stukui už pranešimus apie velionės mirtį per Laisvės Žiburio radijo programą ir per Lietuvos Atsiminimo radiją.

Dėkojame Lietuvos generaliniam konsului A. Simučliui už jautrius žodžius pasakytus Kultūros Židinyje po laidotuvių: P. Ažuolui už paaiškinančius žodžius apie velionės kovą su liga. Dėkojame M. Šalinskienei už rūpestingą ir malonų patarnavimą; E. Kezienei už paruoštus užkandžius po laidotuvių ir Kultūros Židiniui už patalpas. Dėkojame p. Ažuolams, p. Lušienei, p. Minkūnams ir p. Paprockienei ir visiems kitiems, kuriuo nors būdu padėjusiems velionei jos sunkiose valandose. Dėkojame visiems už gausų dalyvavimą laidotuvėse, už užprašytas Šv. Mišias, už gregorines Šv. Mišias ir už aukas Tautos Fondui.

Visiems nuoširdžiai dėkingos giminaitės AUDRONĖ GUDAITĖ IR GRAŽINA SNYDER

1984 rugpjūčio 20

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

A.A. PRANUI NAUJOKAIČIUI

mirus, jo žmoną Liną, sūnų Gediminą, dukrą Dalią ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Marija Šaulienė
Leonas ir Marija Virbickai

St. Petersburg, Fla.

A.A. LEONUI DAUGVILAI

mirus, seserį Ireną Garunkštienę ir jos šeimą giliai užjaučia ir drauge liūdi

Ona, Romas ir Rasa Pakalniiai

Waterbury, CT

A.A. LEONUI DAUGVILAI

mirus, Motiną Zinaidą Daugvilienę, seserį Ireną Garunkštienę su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Aleksandras ir Ona Šulaičiai
Dantonas ir Mirga Šulaičiai

A.A. LEONUI ORENTUI

mirus, jo žmonai Onai, dukrai Birutei su šeima ir kitiems giminėms reiškiam nuoširdžią užuojautą.

Lietuvių Bendruomenės
New London, Conn., apylinkės nariai

"Amber Holidays"

1984 M. EKSURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

Rugsėjo 17	— 1127.00
Rugsėjo 26	— 1142.00
Spalio 3	— \$1268.00
Gruodžio 26	— \$1247.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai — Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite:

1 - 800 - 722 — 1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1 - 617 - 268 - 8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway, P.O. Box 116

South Boston, Mass. 02127

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS. Norintiems atsikviesti giminės atostogoms — sutvarkome dokumentus. Prices are based on double occupancy and are subject to change

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prieinamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsikvilti, tai galite atlikti namie bet kurio laiku. Jūsų sluntą gavęs, bankas tuoj pat

traukia sumą į sąskaitą. Prideda ir užtikrinimą, kad jūsų pinigai

procentus, leidžiamus įstatymų, pelno aukščiausius

Dėl lengvo taupymo būdo per pašta skambinkit Mr.

Donahue 268-2500

arba rašykite paduotais adresais.

MAIN OFFICE
480 West Broadway
South Boston
9 AM to 3:30 PM
Monday thru Friday
9:30 AM to 1:30 PM
Saturday

REPONSE CIRCLE OFFICE
10 Calvin Blvd.
10 AM to 3:30 PM
11 Tues., Wed. & Fri.
Thurs. — 9:30 AM to 7:30 PM
Saturday 9:30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER!"
ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Telefona bendrovė praneša, kad nuo rugsėjo 1 pasikeičia "area code" numeris Brooklyn, Queens ir Staten Island gyvenvietoms. Vietoj buvusio "212" numerio reikės naudoti "718".

Dariaus ir Girėno skridimo minėjimas, kuris būdavo rengiamas liepos mėnesį, šiemet įvyks rugsėjo 22, šeštadienį, 3 v. popiet. Minėjimą rengia Paminklo statymo komitetas ir Liet. Darbininkų draugijos 7 kuopa. Pirmininkė Bronė Spūdienė kviečia visus dalyvauti.

Kultūros Židinyje koncertavęs ir lietuviams solistam akomponavęs pianistas William Smiddy rugpjūčio 3 su simfonijos orkestru atliko piano solo partijas Spokane mieste, Wash. Rugsėjo mėnesį jis koncertuos šiuose miestuose: Seattle, Wash., Portland, Ore., Salt Lake City, Utah ir San Francisco, Calif. Jo koncertus rengia muzikos agentūra "Columbia". Lapkričio 18 William Smiddy akomponuos Ginai Čapkauskienėi, kurios koncertas rengiamas Kultūros Židinyje.

Dr. Tomas Remeikis iš Chicago lankėsi New Yorke Lietuvių Bendruomenės reikalais ir taip pat dalyvavo Kasos direktorių tarybos posėdyje.

Vytautas Volertas, šv. Kazimiero centrinio komiteto pirmininkas, skaitys paskaitą šv. Kazimiero minėjime, kuris bus rugsėjo 8 Kultūros Židinyje. Minėjimą rengia specialus iš įvairių organizacijų sudarytas komitetas.

Prano Naujokaičio laidotuvės

(atkelta iš 7 psl.)

vių maldas sukalbėjo kun. V. Dabušis. Dar dalyvavo še kuniagai: kun. Z. Smilga, Tėv. K. Bučmys, OFM, ir kun. Jonas Pakalniškis. Iš viso kapinėse buvo per 40 žmonių.

Čia ant karsto sudėjo šeimos gėlių vainikus, o visi dalyvavę tylūs ėjo prie karsto ir padėjo po rožę, atsisveikindami su mieluoju, darbščiuoju rašytoju ir kritiku, literatūros istoriku Pranu Naujokaičiu.

Buvo vasaros vidudienis, tokia graži saulė, o visiem buvo liūdna ir graudu, nes iš mūsų tarpo pasitraukė toks mielas ir toks reikalingas žmogus.

Po laidotuvių pietūs buvo Jono Belecko restorane — Winter Garden svetainėje. Pietūs buvo puikūs. Dalyvavo apie 40 asmenų. (p.j.)

KELIONĖ Į VYSK. PAULIAUS BALTAKIO IŠKILMES

Išvykstama rugsėjo 14, penktadienį, 6:15 v.r. nuo Shalins laidojimo įstaigos, 6:30 nuo Kultūros Židinio. Grįžtama sekmadienį apie 9 v.v.

Kelionės kaina — 90 dol.

Į šią kainą įsiskaito:

1. Kelionė iš New Yorke ir keliavimas Maino valstijoje per visas 3 dienas moderniu Continental Trailway autobusu;
2. Priėmimas — banketas po konsekracijos pranciškonų vasarvietėje;
3. Viešbutis ir taksai;
4. Lengvi pusryčiai kiekvieną dieną;
5. Kelionė laivu Atlanto pakraščiais.

Registruotis pas Marytę Šalinskienę — 296-2244 arba kelionių agentūrą Vytis — 769-3300.

20 METŲ, KAI MIRĖ GEN. KONSULAS JONAS BUDRYS

Rugsėjo 1 sueina 20 metų, kai mirė Jonas Budrys, išbuvęs Lietuvos generaliniu konsulu New Yorke beveik 28 metus.

Darbininko redakcijoje jis buvo dažnas svečias, daug papasakodavo iš savo turiningo gyvenimo, čia aptardavo ir savo knygos reikalus. Jis parašė ir išleido savo atsiminimus — "Kontražvalgyba Lietuvoje".

Jonas Budrys buvo gimęs 1889 gegužės 10 Kaune. 1907 baigė gimnaziją Kaune, 1900 - 1905 dalyvavo Dainos draugijos chore, 1907 - 1915 tarnavo įvairiose valdžios įstaigose Lietuvoje ir Latvijoje.

Nuo 1915 buvo mobilizuotas ir, baigęs karo mokyklą, tarnavo rusų kariuomenėje. 1920 - 21 studijavo Vladivostoko rytų kalbų institute.

Į Lietuvą grįžo 1921 ir nuo liepos 21 buvo generalinio štabo kontražvalgybos viršininku. Buvo vienas iš Klaipėdos sukilimo organizatorių ir vyriausias vadas, Klaipėdoje ėjęs svarbias pareigas. 1928 buvo paskirtas

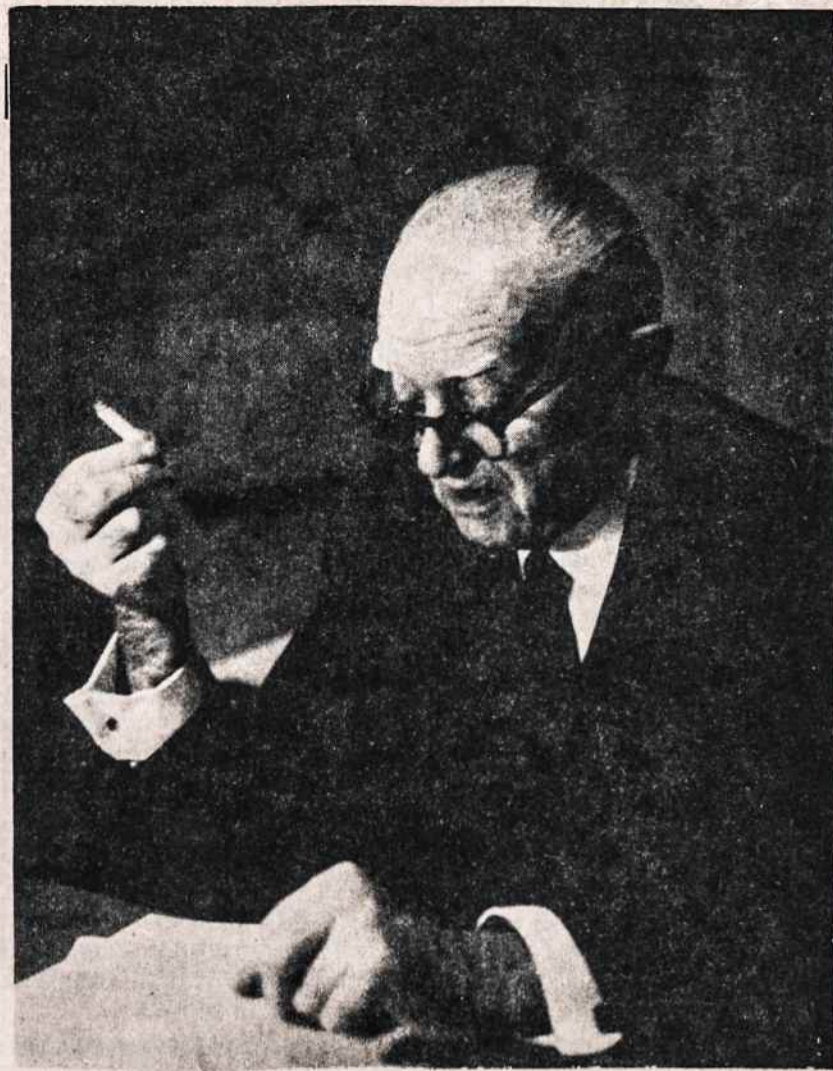
konsulu Karaliaučiuje. Nuo 1936 lapkričio 11 jis buvo Lietuvos generalinis konsulas New Yorke, 1940 gavo New Yorke garbės piliečio vardą.

Kaip valstybininkas jautriai pergyveno Lietuvos nelaimės ir Lietuvos okupaciją 1940 metais. Prieš rusų okupaciją jis rašė į Kauną išsamius pranešimus ir samprotavimus apie bręstantį mirtiną pavojų Lietuvos nepriklausomybei.

Kai Lietuva buvo okupuota, jis glaudžiai bendradarbiavo su Lietuvos diplomatiniais atstovais Europoje ir Amerikoje, taip pat su Altu, Balfu, Vliku, Lietuvos Laisvės Komitetu ir Pasaulio Lietuvių Bendruomene.

Jo žmona Regina gyvena Manhattan, sūnus, žinomas amerikiečių rašytojas, gyvena prie Chicago.

Šios 20 metų sukakties proga žmona Regina vyksta pas sūnų, kur bus prisiminimo pamaldos, ir visa šeima aplankys jo kapą Chicago Tautinėse kapinėse. (p.j.)

Jonas Budrys, Lietuvos generalinis konsulas New Yorke, Klaipėdos sukilėlių vadas, apie 1960 metus. Jis mirė 1964 rugsėjo 1.

Kun. Kazimieras Pugevičius buvo nuvykęs į Philadelphia ir nelietuvių parapijoje kalbėjo apie Liet. Religinę Šalpą ir tai Šalpai padarė rinkliavą bažnyčioje. Rinkliava buvo labai sėkminga, ir tos parapijos klebonas sako, jog nėra matęs, kad žmonės taip aukotų.

Kun. Algimantas Bartkus, dabar gyvenąs Romoje ir einąs vicerektorius pareigas, Lietuvių kolonijoje yra atvykęs atostogų ir sustojo pas savo motiną ir pas seserį Nijolę Baltrušionienę, Richmond Hill. Iš čia jis keliaus į Torontą ir dalyvaus religiniame kongrese.

Kun. Domininkas Valenti yra atvykęs iš Vokietijos atstogauti pas savo tėvelius, kurie gyvena prie Apreiškimo parapijos. Kun. D. Valenti užaugo prie Apreiškimo parapijos, išmoko labai gerai lietuviškai, čia atvykęs talkina bažnyčioje lietuviškų pamaldų metu. Jis irgi vyksta į Toronto kongresą.

Lietuvių Tautos fondas išleido anglišką vertimą prof. Juozo Ereto knygutės apie rusus — "Russian Imperialism and Messianism". Knygelė 30 puslapių, pririnkta labai įspūdingos medžiagos, kaip Rusija nori užvaldyti pasaulį ir palaidoti vakarus.

A. a. Juozui Valaičiui mirus, jo vardui jam žinti, skiriame auką Kultūros Židiniui. V. Gudienė.

Lietuvos vyčių 110 kuopa organizuoja ekskursiją į vysk. Pauliaus Baltakio, OFM, konsekraciją. Autobusai išvyksta rugsėjo 14, penktadienį, 6:30 val. ryto nuo V. Atsimainymo parapijos bažnyčios Maspeth ir nuo Woodhaven Blvd. ir Jamaica Ave. sankryžos. Konsekracija Portlando katedroj 2 val. popiet. Po to priėmimas Kennebunkporto vienuolyne, miegama hotely ar motely tarp Portlando ir Kennebunkporto. Šeštadienį keliaujama į Cape Cod ir ten nakvojama. Sekmadienį mišios St. Francis bažnyčioj, Hyannis, Mass. Popiet kelionė namo. Kaina 145 dol. Iškaitoma kelionė autobusu, nakvynės, valgymas, vietovių apžiūrėjimai. Dėl rezervacijų kreiptis į Joną Adomėną 212 497-5212. Čekį siųsti jam adresu: 69 Irving Avenue, Brooklyn, N.Y. 11237.

Government jobs. \$16,559 - \$50,553/year. Now Hiring. Your Area. For information call 805 687-6000. Ext. R-5555.

JOHN CONSTRUCTION BUILDING CO.

Painting & Paper Hanging, Tile Setting, Flooring & Ceiling, Carpentry, Roof & Gutter Repair. Richmond Hill — 212 847-1575.

Apreiškimo parapijos metiniam piknike, kuris buvo rugpjūčio 5, dalyvavo apie 200 žmonių. Oras pasitaikė kiek lietingas, tai tas daug ką sulaukė nuo pikniko. Žmonių nuotaika buvo gera, vaišinosi, dainavo. Šokiam grojo Joe Thomas orkestras. Šokiai vyko salėje. Jie ypač įsismagino. Buvo ir visokių laimėjimų traukimai.

Olimpinuose žaidimuose, kurie iškilmingai baigėsi rugpjūčio 12, sekmadienį, naktį buvo rodomas ilgas sąrašas įvairiausių taktininkų. Jų tarpe pastebėta ir lietuvių, pvz. John Tamulaitis.

Tėv. Benvenutas Ramanauskas, O.F.M., kuris nuo vienuolyno gaisro buvo nukentėjęs ir buvo apdegęs, į ligoninę buvo paguldytas liepos 22 ir iš ligoninės sugrįžo rugpjūčio 13.

Lietuvių vyčių Lietuvos reikalų komitetas išleido savo biuletinį, skirtą liepos mėnesiui. Kaip žinome, biuletinis surenka daug aktualios medžiagos, įvairius spaudos atsiliepimus. Šiame numeryje daug dėmesio skiriama Pavergtų tautų savitei, skelbiamos įvairios rezoliucijos, pasisakymai šia proga. Ragina vyčius reaguoti ir parašyti įvairius laiškus. Biuletinis surašomas mašinėle, per fotografuojamas ir spausdinamas ofseto būdu. Redaguoja Bernice Aviža, o Lietuvos reikalų komitetui pirmininkauja dr. Jokūbas Stukas.

Kun. Jonas Petrošius, Paryžiaus lietuvių kapelionas, yra atvykęs atstogauti į Torontą. Iš ten buvo atskridęs į New Yorką, kur apsilankė pranciškonų vienuolyne, Liet. Religinėje Šalpoje, Darbininko redakcijoje. Iš New Yorke į Torontą išvyko rugpjūčio 10. Toronte išbus iki religinio kongreso.

ŠV. KAZIMIERO MIRTIES 500 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS NEW YORKE

1484 — 1984

Visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti akademinėje dalyje šeštadienį ir pamaldose sekmadienį.

Rengia

SPECIALUS IŠ ORGANIZACIJŲ SUDARYTAS KOMITETAS

Raidė užmuša, dvasia gyvena — tokiu vardu išspaudos nauja knyga. Spausdino pranciškonų spaustuvė Brooklyn, pranešama, kad gaisras su naikino Tėv. Petro Baniūno, "Bridges" administratoriaus kambarį. Sudegė ir tie užsakymai. Kadangi jų adresai dar nebuvo kitur įregistruoti, užsakytojus prašome atsiųsti jų adresus pakartotinai. Taip pat sudegė ir "Bridges" platintojų sąrašas. Kas gaudavo "Bridges" keletą egzempliorių, ar norėtų platinti savo apylinkė, prašom pranešti administracijai: Bridges, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Darbininko skaitytojam, užsaviui "Bridges" mėnraštį į Kanadą, Australiją, Angliją ir Afriką, pranešama, kad gaisras su naikino Tėv. Petro Baniūno, "Bridges" administratoriaus kambarį. Sudegė ir tie užsakymai. Kadangi jų adresai dar nebuvo kitur įregistruoti, užsakytojus prašome atsiųsti jų adresus pakartotinai. Taip pat sudegė ir "Bridges" platintojų sąrašas. Kas gaudavo "Bridges" keletą egzempliorių, ar norėtų platinti savo apylinkė, prašom pranešti administracijai: Bridges, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Gyvenkime taip, kad ateities kartos mūsų nekaltintų, jog nesugebėjome aukotis Lietuvai ir ją išvaduoti!

VIENINTELIAI LIETUVIAI NEW YORKE, AUKSO SUPIRKĖJAI ir PARDAVĖJAI, TURJ DIDELJ PATYRIMĄ.

Superkam auksą, sidabrą, platiną. Mokame aukščiausias kainas. Apmokėjimas grynais. Niekur nerosite tokio patarnavimo kaip pas mus. Nemokamai patariame apie investavimą į auksą, sidabrą su sell-back garantija. Kalbame lietuviškai. Dėl smulkesnės informacijos skambinti:

212 354-2044

212 354-2067

nuo 9:30 val. ryto iki 4:30 val. popiet.

KLAUSTI: GENIUS (GENE) BORK

Galite kreiptis raštu:

SUPREME GOLD REFINERS
 52 W. 47th ST. 2nd Floor
 NEW YORK, N.Y. 10036

Rugsėjo 8, šeštadienį, 7 v.v.
 Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyne, N.Y.

PASKAITA. Kalba centrinio jubiliejinio komiteto pirmininkas VYTAUTAS VOLERTAS

KONCERTAS.

Dainuoja solistė ANGELĖ KIAUŠAITĖ

LITERATŪRINĖ DALIS

TAUTINIAI ŠOKIAI

Rugsėjo 9, sekmadienį, 2 v. popiet
 PAMALDOS Šv. Patriko katedroje